

DZIENNIK ZARZĄDZEŃ I ROZKAZÓW

KOMENDY GŁÓWNEJ STRAŻY POŻARNYCH

Warszawa, dnia 30 marca 1963 r. **Nr 2**

TREŚĆ:

PUBLIKACJE AKTÓW USTAWODAWCZYCH I WYKONAWCZYCH

7

ZARZĄDZENIE NR 81

MINISTRÓW ŻEGLUGI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 22 sierpnia 1961 r.

w sprawie organizacji, zakresu działania oraz współdziałania z komendami straży pożarnych służby przeciwpożarowej w resorcie żeglugi

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120), zarządza się, co następuje:

I. Służba przeciwpożarowa

§ 1. Do kierowania ochroną przeciwpożarową w jednostkach organizacyjnych resortu Żeglugi tworzy się lub utrzymuje:

1. Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej — w ministerstwie, jako samodzielny wydział z Głównym Inspektorem na czele.
   Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej podlega Dyrektorowi Gabinetu Ministra, a pod względem fachowym — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.
2. Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej jako wieloosobowe stanowiska pracy ze st. inspektorem na czele w Gdańskim Urzędzie Morskim, Szczecińskim Urzędzie Morskim, Polskich Liniach Oceanicznych i Polskiej Żegludze Morskiej.
   St. inspektor podlega dyrektorowi urzędu — zastępcy dyrektora, do spraw technicznych przedsiębiorstwa, a pod względem fachowym Głównemu Inspektorowi Ochrony Ppoż.

3. Jednoosobowe stanowiska pracy:
   1) mł. inspektora ochrony ppoż. w Koszalińskim Urzędzie Morskim, Polskim Ratownictwie Okrętowym, Przedsiębiorstwie Robót Czerpalnych i Podwodnych, Warszawskiej Żegludze na Wiśle, Żegludze na Odrze, Bydgoskiej Żegludze na Wiśle, Żegludze Gdańskiej, Żegludze Szczecińskiej, Przedsiębiorstwie Połowów Dalekomorskich „Gryf", Przedsiębiorstwie Połowów Dalekomorskich „Dalmor".
   2) kierownika ochrony przeciwpożarowej w Gdyńskiej Stoczni Remontowej, Puckich Zakładach Mechanicznych, Przedsiębiorstwach Połowów i Usług Rybackich „Arka", „Barka", „Koga", Zakładach Rybnych w Gdyni, Chojnicach, Giżycku, Gdańsku, Krakowie, Szczecinie i Wrocławiu w Przedsiębiorstwie Baz Dalekomorskich, Bydgoskiej Żegludze na Wiśle, Żegludze na Odrze, Żegludze Mazurskiej, w Stoczniach Rzecznych — Gdańskiej, Kozielskich, Krakowskiej, Płockich, Sandomierskiej, Szczecińskiej, Tczewskiej, Warszawskiej, Wrocławskiej oraz w Morskiej Obsłudze Radiowej Statków.

   Mł. inspektor — kierownik ochrony ppoż., podlegają zastępcy dyrektora do spraw technicznych, a pod względem fachowym — Głównemu Inspektorowi Ochrony Ppoż.
4. W zakładach pracy nie wymienionych w ust. 3 — dyrektorzy (kierownicy) wyznaczą do spraw ochrony ppoż. jednego z referentów pionu technicznego.
5. W przedsiębiorstwach posiadających zawodową straż pożarną nie tworzy się stanowisk pracy, o których mowa w ust. 3 i 4.

§ 2. Etaty osobowe służby przeciwpożarowej na stanowiskach, o których mowa w § 1 ust. 1 — 2 ustala się w trybie określonym przepisami ogólnymi oraz na podstawie opinii Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 3. 1. Na stanowiska pracy wymienione w § 1 ust. 1 — 3 powołują:
1) w głównym inspektoracie:
   a) Głównego Inspektora — Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, na wniosek Komendanta Głównego Straży Pożarnych.
   b) pozostałych członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa — Dyrektor Departamentu Kadr, na wniosek Gł. Inspektora, uzgodniony z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.
2) w inspektoracie:
   st. inspektora (inspektora) — dyrektor, na wniosek Gł. Inspektora uzgodniony z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.
3) w przedsiębiorstwie (zakładzie):
   mł. inspektora i kierownika ochrony ppoż. — dyrektor, na wniosek gł. inspektora.

2. Wymagane kwalifikacje oraz grupy uposażenia przywiązane do tych stanowisk określają odrębne przepisy.

§ 4. 1. Do zakresu działania głównego inspektora ochrony ppoż. należą sprawy:
1) zapobiegania pożarom, a w szczególności wydawania wytycznych w celu stosowania przez zakłady danej branżowości właściwych środków zapobiegawczych,
2) organizacji służby przeciwpożarowej resortu,
3) szkolenia pożarniczego dostosowanego do potrzeb i specyfikacji zakładów i służby przeciwpożarowej resortu,
4) sprawowania nadzoru i kontroli nad bezpieczeństwem pożarowym przedsiębiorstw i zakładów oraz działalnością służby przeciwpożarowej poszczególnych stopni,
5) przygotowania zakładów resortu do obrony przeciwpożarowej TOPL,
6) koordynowania działalności ochrony przeciwpożarowej podległych jednostek z departamentami i zjednoczeniami,
7) awansowania w stopniach podoficerskich, wnioskowania grup uposażenia wszystkich oficerów oraz tych podoficerów, którzy zatrudnieni są na stanowiskach mł. inspektorów i kierowników ochrony ppoż.,
8) opiniowania projektów technicznych oraz udział w komisjach odbiorczych kluczowych obiektów lądowych i prototypowych statków morskich i śródlądowych, budowanych w stoczniach krajowych,
9) koordynowania z urzędami morskimi i terenowymi organami administracji żeglugowej norm wyposażenia i rozmieszczenia sprzętu ppoż. na statkach prototypowych, jak również dopuszczania do wyposażenia statków w nowe typy sprzętu ppoż.,
10) przeprowadzania inspekcji i kontroli prewencyjnych i operacyjnych w przedsiębiorstwach, strażach zawodowych i na statkach oraz wydawania zarządzeń pokontrolnych,
11) podejmowania wszelkich starań w kierunku wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej resortu pod względem organizacyjnym i wyposażenia w odpowiednie środki techniczne.

2. Szczegółowy zakres działania Głównego Inspektoratu ustala Dyrektor Departamentu Prawno-Administracyjnego, po zasięgnięciu opinii Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 5. Główny Inspektor Ochrony Ppoż. wprowadza w życie zarządzenia i wytyczne Komendanta Głównego Straży Pożarnych, dotyczące całokształtu ochrony przeciwpożarowej oraz przedstawia do uzgodnienia projekty ważniejszych zarządzeń własnych, a w szczególności:
1) projekty dotyczące wprowadzenia zmian, bądź stosowania nowych metod w prewencji pożarowej resortu,
2) projekty regulaminów i instrukcji dostosowanych do potrzeb ochrony ppoż. w poszczególnych jednostkach organizacyjnych resortu,
3) plany zatrudnienia i działalności resortowej służby przeciwpożarowej.

§ 6. 1. Do zakresu działania inspektoratu ochrony ppoż. Gdańskiego i Szczecińskiego Urzędu Morskiego oraz mł. inspektora Koszalińskiego Urzędu Morskiego należą sprawy:
1) zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa pożarowego obiektów własnych urzędów morskich,

2) sprawowania nadzoru nad ogólnym stanem prewencji pożarowej obiektów resortu Żeglugi i innych resortów, znajdujących się na obszarze morskich portów i przystani objętych terytorialnym zasięgiem działania urzędów morskich,
3) sprawowania nadzoru przeciwpożarowego nad całokształtem obrotu portowo-żeglugowego materiałów niebezpiecznych,
4) kontroli bezpieczeństwa pożarowego statków morskich wszystkich rodzajów.

2. Szczegółowy zakres działania określa kierownik działu organizacyjnego urzędu, na podstawie wytycznych głównego inspektora ochrony ppoż.

§ 7. 1. Do zakresu działania inspektoratu ochrony ppoż. Polskich Linii Oceanicznych i Polskiej Żeglugi Morskiej należy zapewnienie odpowiednich warunków bezpieczeństwa pożarowego obiektom lądowym i statkom, a w szczególności sprawy:
1) nadzorowania i kontroli obiektów i statków w zakresie prewencji pożarowej oraz wyposażenia w sprzęt i urządzenia ppoż., jak również stanu ich gotowości,
2) organizacji służby przeciwpożarowej i komisji pożarowo-technicznej,
3) szkolenia pożarniczego załóg i służby ppoż.,
4) opracowania instrukcji przeciwpożarowej dla obiektów i statków na podstawie wytycznych branżowych głównego inspektoratu,
5) opiniowania zapotrzebowań statków będących w eksploatacji na wymianę i remonty urządzeń i sprzętu ppoż., oraz nadzór nad wykonywanymi w tym zakresie pracami,
6) podejmowania wszelkich starań w kierunku poprawy bezpieczeństwa pożarowego obiektów i statków,
7) przygotowania do obrony ppoż. TOPL.

2. Szczegółowy zakres działania inspektoratu określa kierownik działu organizacyjnego, na podstawie wytycznych głównego inspektora ochrony ppoż.

§ 8. 1. Do zadań mł. inspektora — kierownika ochrony ppoż. należy:
1) czuwanie nad przestrzeganiem przez zakład przepisów bezpieczeństwa pożarowego oraz stosowaniem się do przeciwpożarowej instrukcji branżowej,
2) podejmowanie inicjatywy w zakresie organizowania ochotniczych i obowiązkowych straży pożarnych,
3) sprawdzanie prawidłowego rozmieszczenia, gotowości i konserwacji sprzętu i urządzeń ppoż. w obiektach,
4) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony ppoż. wśród załogi oraz szkolenia pożarniczego członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej,
5) kierowanie akcją ratowniczą w czasie pożaru i innych klęsk żywiołowych oraz katastrof, stosownie do istniejących w tym zakresie przepisów,
6) udział w konferencjach, naradach i komisjach dotyczących ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstwa,
7) przedstawianie kierownikowi przedsiębiorstwa (zakładu) spostrzeżeń i wniosków w sprawach bezpieczeństwa pożarowego,
8) przygotowanie zakładu do obrony przeciwpożarowej TOPL.

2. Szczegółowy zakres działania mł. inspektora — kierownika ochrony ppoż. określa kierownik działu organizacyjnego na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Ochrony Ppoż.

§ 9. Do zadań referenta ochrony ppoż. zakładu pracy należy:
1) czuwanie nad przestrzeganiem przez załogę zakładu przepisów przeciwpożarowych,
2) sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie zakładu,
3) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony ppoż. wśród załogi oraz szkolenie pożarnicze członków ochotniczej (obowiązkowej) straży pożarnej,
4) zgłaszanie kierownictwu zakładu i nadrzędnej jednostce fachowej spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu, potrzeb i ulepszeń ochrony ppoż. zakładu,
5) przygotowanie zakładu do obrony przeciwpożarowej TOPL,
6) opracowanie niezbędnych sprawozdań, statystyki i innych materiałów w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu.

Szczegółowy zakres działania referenta ochrony ppoż. określa kierownik działu organizacyjnego, na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Ochrony Ppoż.

II. Straże Pożarne

§ 10. 1. Do prowadzenia akcji ratowniczej w czasie pożarów i innych klęsk żywiołowych oraz katastrof, jak również działalności w zakresie zapobiegania pożarom, utrzymuje się:
1) zawodowe portowe straże pożarne w Zarządach Portów Gdańsk, Gdynia, Szczecin, w PPD „Odra" Świnoujście, PPi UR „Kuter" Darłowo, PPiUR „Korab" Ustka, PPiUR „Szkuner" Władysławowo,
2) zawodowe straże pożarne w Gdańskiej i Szczecińskiej Stoczni Remontowej.

2. Etaty osobowe i sprzętu oraz organizację wewnętrzną i zakres działania tych straży określają odrębne przepisy.

§ 11. Straże pożarne w przedsiębiorstwach podlegają pod względem administracyjnym zastępcy dyrektora do spraw technicznych, w zakresie spraw fachowych resortowej służbie przeciwpożarowej, a pod względem służby operacyjno-bojowej są podporządkowane właściwym terenowo komendantom straży pożarnych.

§ 12. 1. Stanowisko komendanta oraz stanowiska oficerskie w zawodowej straży pożarnej przedsiębiorstwa, obsadza dyrektor na wniosek głównego inspektora ochrony ppoż., po uprzednim uzgodnieniu z komendantem głównym straży pożarnych.

2. Stanowiska podoficerów i szeregowych obsadza komendant straży w porozumieniu z zastępcą dyrektora do spraw technicznych.

III. Posterunki przeciwpożarowe

§ 13. 1. W przedsiębiorstwach wielozakładowych i w zakładach o bardzo dużym zagrożeniu pożarowym,

dla prowadzenia przeciwpożarowej działalności zapobiegawczej oraz dozorowania przy pracach pożarowo niebezpiecznych powołuje się bądź utrzymuje posterunki przeciwpożarowe: w Gdyńskiej Stoczni Remontowej, Żegludze na Odrze, Kozielskich Stoczniach Rzecznych, Płockich Stoczniach Rzecznych, Wrocławskich Stoczniach Rzecznych, PPiUR „Barka" Kołobrzeg, PPiUR „Koga" Hel, PPiUR „Arka" Gdynia, PPD „Gryf" Szczecin.

2. Szczegółowy zakres działania i tok pełnienia służby ustala służba ppoż. przedsiębiorstwa, w którym posterunek został utworzony.

IV. Służba przeciwpożarowa na statkach

§ 14. 1. W celu wzmocnienia bezpieczeństwa pożarowego statków ustanawia się:

1) na morskich statkach towarowych od 10 000 DWT, zbiornikowcach, bazach dalekomorskich, statkach przetwórniach i na m/s „Mazowsze" stanowiska marynarzy st. marynarzy do spraw ochrony przeciwpożarowej,
2) na pozostałych morskich statkach towarowych stanowiska marynarzy.

2. Stanowiska, o których mowa w ust. 1 powinny mieścić się w ustalonych dla danego statku etatach załogi działu pokładowego.

3. Marynarze i st. marynarzy do spraw ochrony przeciwpożarowej wykonują czynności pożarnicze w ramach służby pokładowej.

§ 15. 1. Do zakresu działania marynarzy i st. marynarzy do spraw ochrony przeciwpożarowej należy konserwacja sprzętu ppoż. oraz pomoc III-cim oficerom w czynnościach związanych z bezpieczeństwem pożarowym statków.

2. Szczegółowy zakres czynności marynarzy i st. marynarzy do spraw ochrony przeciwpożarowej ustala inspektor ochrony ppoż. armatora.

3. Ustala się ilość godzin przeznaczonych do wykonywania przez marynarzy i st. marynarzy do spraw ochrony przeciwpożarowej czynności pożarniczych, o których mowa w ust. 1 i 2-gim:

1) na statkach do 6 000 DWT — 38 godz. mies.,
2) na statkach ponad 6 000 DWT — 54 godz. mies.

§ 16. Organizację służby przeciwpożarowej na m/s „Batory" i szczegółowy zakres jej czynności regulują odrębne przepisy.

V. Współdziałanie resortowej służby przeciwpożarowej z komendami straży pożarnych

§ 17. 1. Dla koordynacji wykonawstwa zadań ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu, resortowa służba przeciwpożarowa przedsiębiorstw jest obowiązana współdziałać z terenowymi komendami straży pożarnych.

2. W ramach współdziałania, inspektoraty, inspektorzy i kierownicy ochrony przeciwpożarowej przedsiębiorstw oraz komendanci zawodowych straży pożarnych w szczególności:

1) przedkładają materiały i wnioski w sprawie planów jednolitej sieci straży pożarnych oraz lokalizacji odpowiednich jednostek taktycznych w zakładach pracy,
2) uczestniczą w opracowywaniu planów operacyjnych ochrony ppoż. w obrębie danych obszarów administracyjnych,
3) uzgadniają plany obrony obiektów resortu i zaznajamiają się z analogicznymi planami dotyczącymi miast i osiedli,
4) uzgadniają plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego zakładów i innych wspólnie użytkowanych urządzeń ppożarowych,
5) przedstawiają potrzeby i plany szkolenia pożarniczego oraz wnioski dotyczące uzupełnienia typowych programów szkoleniowych problematyką branżową,
6) biorą udział wraz z podległymi im jednostkami w zawodach, manewrach, ćwiczeniach i innych formach szkolenia terenowego,
7) uczestniczą w komisjach, konferencjach i naradach organizowanych przez komendy w sprawach ochrony przeciwpożarowej,
8) podejmują wszelkie inne poczynania i uzgadniają sposoby ich realizacji w celu wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej na wspólnym obszarze działania.

3. W sprawach współdziałania z komendami straży pożarnych służba przeciwpożarowa resortu stosuje się odpowiednio do właściwości rzeczowej i miejscowej danej komendy.

Właściwość rzeczową danej komendy określa się według jej zakresu działania, a właściwość miejscową według jej obszaru działania.

4. Zasady, według których resortowa służba przeciwpożarowa ma pełnić służbę operacyjną określoną zarządzeniem Nr 54/59 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1959 r. ustala Komendant Główny Straży Pożarnych.

§ 18. Tracą moc:

1. Zarządzenie Ministra Żeglugi Nr 14 z dnia 7 lutego 1955 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej i zakresu działania jej komórek w resorcie żeglugi.
2. Zarządzenie Nr 191 Ministra Żeglugi z dnia 20 października 1955 r. zmieniające zarządzenie Nr 14 z dnia 7 lutego 1955 r.
3 Zarządzenie Nr 31 Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej z dnia 21 marca 1958 r. w części dotyczącej mustrowania wykwalifikowanych strażaków w ramach etatów załogi statków morskich.
4. Zarządzenie Nr 119 Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej z dnia 30 października 1958 r. w sprawie ustalenia liczebności i stanowisk pracy w ochronie przeciwpożarowej resortu żeglugi.
5. Zarządzenie Nr 119 Ministra Żeglugi i Gospodarki Wodnej z dnia 25 listopada 1959 r. w sprawie inspekcji przenośnego sprzętu przeciwpożarowego na statkach morskich.

§ 19. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Spraw Wewnętrznych:
wz. *A. Alster*
Podsekretarz Stanu

Minister Żeglugi:
wz. *J. Machno*
Podsekretarz Stanu

8

ZARZĄDZENIE NR 82 MINISTRA ŻEGLUGI

z dnia 22 sierpnia 1961 r.

w sprawie ustalenia wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu żeglugi.

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20 poz. 120) zarządza się co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu żeglugi, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zobowiązuje się dyrekcje przedsiębiorstw (zakładów), jednostki współdziałające oraz zjednoczenia i departamentu do wprowadzenia i ścisłego przestrzegania wytycznych.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

W porozumieniu:
Minister Spraw Wewnętrznych:
wz A. Alster
Podsekretarz Stanu

Minister Żeglugi:
wz. J. Machno
Podsekretarz Stanu

WYTYCZNE

w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych w resorcie żeglugi

Postanowienia wstępne

Stosownie do art. 1, 3 i 25 ustawy z dnia 13.IV. 1960 r., o ochronie przeciwpożarowej, kierownicy urzędów, jednostek gospodarki uspołecznionej i zakładów pracy oraz wszyscy pracownicy są obowiązani do współdziałania w przeciwpożarowym zabezpieczeniu zakładów pracy.

I. Przeciwpożarowe zabezpieczenie zakładów pracy

A. Obowiązki kierownictwa przedsiębiorstw:

1. Dyrektorzy (kierownicy) przedsiębiorstw, instytucji, zakładów itp. zobowiązani są do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach oraz wykonywania i przestrzegania obowiązujących zarządzeń i przepisów w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, a w szczególności:
   1) wydawania zarządzeń w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o wnioski:
      a) własnej służby ochrony przeciwpożarowej,
      b) komisji pożarowo-technicznej,
      c) władz nadrzędnych, przeciwpożarowych organów kontrolnych oraz innych jednostek upoważnionych do przeprowadzania kontroli,
   2) nadzorowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów,
   3) wprowadzania do planów i budżetów odpowiednich środków finansowych i materiałowych, niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolowania właściwego i terminowego ich wykorzystania,
   4) spowodowania opracowania planów obrony przeciwpożarowej oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych do potrzeb zakładu, szczególnie dla oddziałów i stanowisk pożarowo niebezpiecznych,
   5) rozpatrywania na naradach dyrekcyjnych stanu bezpieczeństwa pożarowego zakładu oraz realizowania podjętych wniosków,
   6) dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników zakładu:
      a) w zakresie wstępnym, nowoprzyjmowanych pracowników,
      a) w zakresie informacyjnym wszystkich pracowników,
   7) prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
   8) zaopatrzenia zakładu w sprzęt i urządzenia gaśnicze oraz środki alarmowe.
2. Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej dyrektorzy (kierownicy) powołują w zależności od wielkości i charakteru zakładu:
   1) komisję pożarowo-techniczną,
   2) przeciwpożarowe pogotowia oddziałowe, warsztatowe, halowe itp.,
   3) ochotniczą (obowiązkową) lub zawodową straż pożarną stosownie do zasad określonych odrębnymi przepisami.

Niezależnie od powyższego dyrektorzy (kierownicy) obowiązani są do wydania instrukcji alarmowania, która powinna być uzgodniona z właściwą terenowo komendą straży pożarnych.

B. Obowiązki kierownictwa produkcyjnego

1. Kierownicy wydziałów, działów, oddziałów, warsztatów, pracowni, magazynów oraz pozostali pracownicy nadzoru obowiązani są:
   1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe, a szczególnie dotyczące danego działu pracy, jak również kontrolować przestrzeganie tych przepisów przez podległy personel,
   2) zaznajamiać pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, sposobami przeciwdziałania, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz postępowania w przypadku powstania pożaru,
   3) dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników,
   4) usuwać dostrzeżone lub wskazane niedociągnięcia mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu.
   5) występować do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstania pożaru lub jego rozprzestrzenianie się,
   6) organizować i dopilnować stałej aktywności przeciwpożarowego pogotowia,
   7) współpracować z komisją pożarowo-techniczną i zakładową służbą ppoż. oraz przedkładać im wnioski w kierunku usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy.

C. Obowiązki kierowników administracyjnych.

1. Kierownicy administracyjno-gospodarczy we wszystkich jednostkach administracyjnych są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych.
2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:
   1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego, w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,
   2) wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie konserwacji tego sprzętu.
   3) zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowania straży pożarnej,
   4) kontrolowanie przestrzegania przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie — występowania do kierownictwa z wnioskiem o ukaranie winnych.

D. Obowiązki służby dozorowania.

1. Dozorcy (stróże nocni) są obowiązani:
   a) kontrolować miejsca pożarowo niebezpieczne, według zasad określonych wewnętrzną instrukcją,
   b) znać lokalizację punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz środków alarmowania,
   c) znać sposób ogłaszania alarmu pożarowego i wzywania straży pożarnej,
   d) w przypadku pożaru ogłosić alarm, z równoczesnym spowodowaniem wezwania straży pożarnej oraz przystąpić do gaszenia pożaru dostępnymi środkami,
   e) po przybyciu straży wskazać miejsce pożaru sposób dojazdu, punkty czerpania wody i najbliższe telefony.
2. Portierzy są obowiązani:
   a) znać dokładnie instrukcję alarmową oraz sposoby użycia środków alarmowych,
   b) z chwilą przybycia pomocy z zewnątrz otworzyć bramę i wskazać drogę dojazdu do miejsca pożaru.
3. Osoby wyznaczone do przeprowadzania kontroli są obowiązane:
   a) przeprowadzać kontrolę według zasad określonych przepisami wewnętrznymi,
   b) składać dyrektorowi (kierownikowi) sprawozdania pisemne z wyników kontroli.
4. Straż ochrony obiektów współdziała w bezpieczeństwie pożarowym zakładu na zasadach okre- określonych odrębnymi przepisami.

E. Obowiązki pozostałych pracowników.

1. Wszyscy pozostali pracownicy są obowiązani:
   a) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego na zakładzie, a szczególnie na swoim stanowisku pracy,
   b) znać i przestrzegać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz użytkowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
   c) usuwać niezwłocznie stwierdzone przyczyny mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
   d) pełnić służbę w przeciwpożarowych pogotowiach,
   e) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
   f) brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej bądź katastrofy, w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

F. Przeciwpożarowe pogotowia.

1. Przeciwpożarowe pogotowia powinny być tworzone spośród pracowników dla działów, hal produkcyjnych, warsztatów, magazynów itp. dla poszczególnych zmian pracy.
2. Celem pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz gaszenie pożarów w zarodku.

3. Schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków pogotowia:

Zmiana, imiona i nazwiska	Stanowisko	Obowiązki pogotowia	
		w zakresie zapobiegania pożarom	w wypadku wybuchu pożaru
1	2	3	4
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Dowódca pogotowia	współpracuje z kierownikiem działu w sprawach ochrony ppożarowej, a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji ppoż. Jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia, sprawdza przydatność sprzętu ppoż.	Do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Z-ca dowódcy pogotowia	Wspólnie z dowódcą pogotowia pilnuje przestrzegania przepisów ppoż. przy produkcji	Bierze udział w akcji gaśniczej
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Pomocnik I	Po skończeniu pracy sprawdza czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień w piecach wygaszono, czy miejsca pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu ppoż.	Bierze udział w akcji gaśniczej
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Pomocnik II (łącznik)	Pilnuje, aby dostęp do sprzętu nie był zatarasowany	Zawiadamia o powstaniu pożaru jednostkę straży pożarnej w . . . . Nr tel . . . . Z chwilą przybycia straży jest jej pilotem

Uwaga: Skład ilościowy pogotowia może być zwiększony w zależności od potrzeb lokalnych.
Ilość i rozmieszczenie sprzętu ppoż. w pomieszczeniach rejonu działania przeciwpożarowego pogotowia (podać rodzaj, ilość oraz rozmieszczenie sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych).

G. Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej.

1. Komisję pożarowo-techniczną powołuje dyrektor (kierownik) przedsiębiorstwa (zakładu) jako organ pomocniczy dla rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych i przeprowadzania przeglądów przeciwpożarowych w obiektach danego przedsiębiorstwa (zakładu).
2. W skład komisji wchodzą:

Przewodniczący: zastępca dyrektora d/s technicznych lub produkcyjnych,

Członkowie: główny technolog,
główny mechanik,
główny energetyk,
kierownik wydziału inwestycyjnego,
przedstawiciel zakładowej służby ppoż.,
starszy inżynier bhp,
przedstawiciel rady robotniczej.

Skład komisji może być zwiększony względnie zmieniony w zależności od charakteru i potrzeb zakładu.

Na dużych zakładach mogą być powołane dla poszczególnych wydziałów podkomisje, które w swej działalności podlegają komisji pożarowo-technicznej.

3. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak jak dwa razy w roku, tj.: w okresie wiosennym i jesiennym.
4. Komisja dokonuje kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:
   a) budowlanym, dróg ewakuacyjnych oraz dróg pożarowych,
   b) procesów technologiczno-produkcyjnych,
   c) urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego,
   d) instalacji i urządzeń technicznych.
5. Z dokonanych kontroli komisja sporządza pro-

tokół i opracowuje wnioski z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar i jego rozprzestrzenianie się.

6. Przedkłada kierownictwu wnioski w zakresie usprawnienia organizacji ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w dniach wolnych od pracy oraz w okresach nasilenia zagrożenia pożarowego.
7. Dopilnowuje, aby przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji, modernizacji i intensyfikacji istniejących, jak również przy wprowadzaniu nowych rodzajów produkcji i zmian procesów technologiczno-produkcyjnych były uwzględniane i realizowane wymogi bezpieczeństwa pożarowego.
8. Sprawdza wykonanie zarządzeń pokontrolnych wydanych przez dyrektora na podstawie jej wniosków.
9. Ponadto Komisja:
   a) opiniuje instrukcje i regulaminy ppoż. dla poszczególnych stanowisk pracy,
   b) może sprawdzać gotowość bojową zakładowej straży pożarnej i przeciwpożarowych pogotowi.

   Zakres czynności komisji może być w zależności od potrzeb lokalnych poszerzony przez dyrektora (kierownika) zakładu.

II. Jednostki współdziałające

1. Dyrektorzy instytutów naukowo-badawczych, pracowni naukowych, laboratoriów i zakładów badawczych niezależnie od stosowania postanowień niniejszych wytycznych oraz innych przepisów ppożarowych w dostosowaniu do warunków lokalnych, w ramach współpracy powinni:
   a) przy prowadzeniu prac badawczych uwzględniać wymagania bezpieczeństwa pożarowego jak wrażliwość na temperatury, właściwości fizyko-chemiczne itp.,
   b) uzyskane w tym zakresie wyniki przekazywać głównemu inspektorowi ochrony ppożarowej oraz współpracującym Biurom Projektów.
2. Biura projektowe powinny:
   a) przy wykonywaniu projektów uwzględniać potrzeby bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
   b) przy opracowywaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla obiektów przemysłowych, komunikacyjnych i użyteczności publicznej sporządzać aneksy ochrony przeciwpożarowej uwzględniające wymagania bezpieczeństwa pożarowego, technologiczne, lokalizacyjne, budowlano-konstrukcyjne i instalacyjne,
   c) posiadać uprawnionego przez Komendę Główną Straży Pożarnych rzeczoznawcę do spraw ochrony przeciwpożarowej dla dokonywania w trybie roboczym konsultacji opracowywanych projektów.

III. Nadzór

A. Zjednoczenia i jednostki równorzędne.

1. Zjednoczenia i jednostki równorzędne w ramach bezpośredniego nadzoru mają obowiązek:
   a) stworzyć należyte warunki dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony ppożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych,
   b) zapewnić w planach i budżetach środki finansowe i materiałowe niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych zjednoczenia,
   c) prowadzić nadzór w jednostkach organizacyjnych nad wykonawstwem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami.
2. Organa kontrolne zjednoczeń w ramach przeprowadzanych czynności inspekcyjno-rewizyjnych mają obowiązek sprawdzać wykonawstwo wydanych zarządzeń w sprawach ochrony przeciwpożarowej.

B. Centrala Ministerstwa.

1. Dyrektorzy Departamentów i równorzędnych są zobowiązani:
   a) rozpatrywać i uwzględniać postulaty dotyczące przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony przeciwpożarowej w resorcie,
   b) postulaty, o których mowa w p-kcie a, oraz wydawane akty normatywne i inne mające związek z ochroną przeciwpożarową uzgadniać z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej.

9

ZARZĄDZENIE NR 155
MINISTRÓW: LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 31 sierpnia 1961 r.

w sprawie organizacji, zakresu działania oraz współdziałania z komendami straży pożarnych służby przeciwpożarowej w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego

(Dz. Urz. M. L. i P. D. Nr 12, poz. 109 zm. z 1962 r. Nr 7, poz. 67)

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się co następuje:

I. Służba przeciwpożarowa

§ 1 Do kierowania ochroną przeciwpożarową w jednostkach organizacyjnych resortu leśnictwa i przemysłu drzewnego tworzy się:

1. Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej — w Ministerstwie z głównym inspektorem na czele.

Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej podlega wyznaczonemu przez Ministra Podsekretarzowi Stanu, a pod względem fachowym — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.

2. Inspektorat ochrony przeciwpożarowej w zjed-

noczeniach (jednostkach równorzędnych) jako jednoosobowe stanowiska pracy ze starszym inspektorem (inspektorem) ochrony przeciwpożarowej. Starszy inspektor (inspektor) podlega dyrektorowi zjednoczenia (jednostki równorzędnej) lub jego zastępcy, a pod względem fachowym — głównemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej.

Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej tworzy się bądź utrzymuje w:

1) Naczelnym Zarządzie Lasów Państwowych
2) Zjednoczeniu Przemysłu Leśnego
3) Zjednoczeniu Przemysłu Meblarskiego
4) Zjednoczeniu Przemysłu Płyt, Sklejek i Zapałek
5) Zjednoczeniu Przemysłu Celulozowo-Papierniczego
6) Zjednoczeniu Przemysłu Przetworów Papierowych i Materiałów Biurowych
7) Zjednoczeniu Przemysłu Maszynowego Leśnictwa
8) Zjednoczeniu Leśnej Produkcji Niedrzewnej
9) Zakładach mebli Giętych w Radomsku
10) Centrali Surowców Wtórnych.

Czynności inspektoratu ochrony przeciwpożarowej w Centrali Zbytu Drewna powierza się starszemu inspektorowi (inspektorowi) Zjednoczenia Przemysłu Maszynowego Leśnictwa.

3. Tworzy się bądź utrzymuje jednoosobowe stanowiska pracy inspektorów ochrony przeciwpożarowej:

1) w okręgowych zarządach lasów państwowych oraz inspektorów (rejonowych),
2) w przedsiębiorstwach: przemysłu leśnego, meblarskiego, celulozowo-papierniczego oraz przemysłowych surowców wtórnych.

Dyrektorzy zjednoczeń przemysłu leśnego, meblarskiego, celulozowo-papierniczego oraz Centrali Surowców Wtórnych, w uzgodnieniu z głównym inspektorem ochrony przeciwpożarowej ustalą przedsiębiorstwa, w których zostanie utworzone stanowisko inspektora (rejonowego) ochrony przeciwpożarowej oraz wykaz pozostałych przedsiębiorstw danego zjednoczenia (centrali) podporządkowanych w sprawach ochrony przeciwpożarowej temu inspektorowi.

Inspektorzy w okręgowych zarządach lasów państwowych, przedsiębiorstwach poszczególnych przemysłów oraz przedsiębiorstwach przemysłowych surowców wtórnych podlegają dyrektorowi (zastępcy dyrektora), a pod względem fachowym starszemu inspektorowi (inspektorowi) zjednoczenia (jednostki równorzędnej).

4. W zakładach pracy tworzy się bądź utrzymuje jednoosobowe stanowiska kierowników ochrony przeciwpożarowej.

Zasady i tryb ustalania zakładów pracy, w których stanowiska te powinny być utworzone, określają odrębne przepisy.

W zakładach pracy, w których nie zachodzi potrzeba utworzenia stanowiska kierownika ochrony przeciwpożarowej, dyrektorzy przedsiębiorstw (kierownicy zakładów pracy) wyznaczają do spraw ochrony przeciwpożarowej jednego z referentów pionu technicznego lub administracyjnego.

5. W przedsiębiorstwach (zakładach) posiadających zawodową straż pożarną nie tworzy się stanowisk pracy, o których mowa w ust. 3 i 4.

6. W biurach projektowych, instytutach naukowo-badawczych, Składnicy Zaopatrzenia Technicznego Leśnictwa, czynności referenta ochrony przeciwpożarowej, obok innych czynności, pełni jeden z pracowników, wyznaczony przez dyrektora jednostki organizacyjnej.

7. W Zarządzie Ochrony Przyrody i Departamencie Kadr i Szkolenia Zawodowego dyrektorzy wyznaczą jednego z pracowników do prowadzenia spraw w zakresie ochrony przeciwpożarowej jednostek podległych, zgodnie z wytycznymi właściwego inspektoratu ochrony przeciwpożarowej.

§ 2. Etaty osobowe dla głównego inspektora ochrony przeciwpożarowej ustala się w trybie przepisów ogólnych oraz na podstawie opinii Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 3. 1. Na stanowiska pracy wymienione w § 1, ust. 1—3 — powołuje:

1) w Głównym Inspektoracie:
   a) Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej — Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego na wniosek Komendanta Głównego Straży Pożarnych,
   b) pozostałych członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa — Dyrektor Departamentu Kadr i Szkolenia Zawodowego na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej, uzgodniony z Komendantem Głównym Straży Pożarnych,
2) w inspektoracie:

   starszego inspektora (inspektora) ochrony przeciwpożarowej — dyrektor zjednoczenia (jednostki nadrzędnej) na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej, uzgodniony z Komendantem Głównych Straży Pożarnych,
3) w przedsiębiorstwie (zakładzie):

   dyrektor zjednoczenia (jednostki równorzędnej) — inspektora (inspektora rejonowego) na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej, uzgodniony z Głównym Komendantem Straży Pożarnych, a kierownika ochrony przeciwpożarowej — dyrektor przedsiębiorstwa na wniosek inspektora ochrony przeciwpożarowej, uzgodniony ze starszym inspektorem (inspektorem) ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia (jednostki równorzędnej).

2. Wymagane kwalifikacje oraz grupy uposażenia przywiązane do tych stanowisk określają odrębne przepisy.

§ 4. 1. Do zakresu działania Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpożarowej należy:

1) zapobieganie pożarom, a w szczególności wydawanie wytycznych w celu stosowania przez jednostki organizacyjne danej branżowości właściwych środków zapobiegawczych;
2) organizacja służby przeciwpożarowej resortu;
3) prowadzenie szkolenia pożarniczego, dostosowanego do potrzeb zakładów i służby przeciwpożarowej resortu;
4) czuwanie nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w resorcie oraz sprawowanie nadzoru i kon-

troli nad działalnością resortowej służby przeciwpożarowej poszczególnych stopni;
5) przygotowanie jednostek organizacyjnych resortu do ochrony przeciwpożarowej i terenowej obrony przeciwlotniczej;
6) analizowanie sprawozdań z przeprowadzonych dochodzeń popożarowych oraz branie udziału w dochodzeniach popożarowych, dotyczących pożarów o większych rozmiarach;
7) popieranie akcji racjonalizatorstwa i współzawodnictwa w resortowej służbie ochrony przeciwpożarowej;
8) opiniowanie planów inwestycyjnych i finansowych w zakresie nakładów na ochronę przeciwpożarową oraz branie udziału w posiedzeniach KOPI przy rozpatrywaniu projektów dokumentacji w celu należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego projektowanych obiektów;
9) czuwanie nad właściwym doborem kadr i obsadą personalną resortowej służby ochrony przeciwpożarowej;
10) zestawianie okresowej statystyki z powstałych pożarów na obszarach leśnych i w zakładach przemysłowych według ustalonych wzorów;
11) prowadzenie ewidencji i sprawozdawczości z dziedziny ochrony przeciwpożarowej w resorcie, zgodnie z wytycznymi Komendy Głównej Straży Pożarnych;
12) podejmowanie i inicjowanie innych prac zmierzających w kierunku wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej resortu pod względem organizacyjnym i wyposażenia w odpowiednie środki techniczne.

2. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej pełni ponadto czynności w zakresie kierownictwa, nadzoru i kontroli na odcinku ochrony przeciwpożarowej w odniesieniu do Instytutu Badawczego Leśnictwa oraz jednostek szkoleniowych.

§ 5. Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej wprowadza w życie zarządzenia i wytyczne Komendanta Głównego Straży Pożarnych, dotyczące całokształtu ochrony przeciwpożarowej oraz opracowuje i przedstawia do uzgodnienia projekty ważniejszych zarządzeń własnych, a w szczególności:
1) projekty, dotyczące wprowadzenia zmian bądź stosowania nowych metod w prewencji pożarowej resortu,
2) projekty regulaminów i instrukcji dostosowanych do potrzeb ochrony ppoż. w poszczególnych jednostkach organizacyjnych resortu,
3) plany zatrudnienia i działalności resortowej służby przeciwpożarowej.

§ 6. 1. Do zakresu działania inspektoratu ochrony przeciwpożarowej zjednoczenia, (jednostki równorzędnej) oraz inspektora ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwie należy:
1) nadzorowanie i kontrola zakładów pracy w zakresie prewencji pożarowej oraz stanu sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych;
2) organizacja służby przeciwpożarowej i komisji pożarowo-technicznych w zakładach pracy;
3) szkolenie pożarnicze załóg i służby przeciwpożarowej przedsiębiorstw i zakładów;
4) opracowywanie instrukcji przeciwpożarowych dla zakładów na podstawie wytycznych branżowych głównego inspektoratu;
5) przygotowanie zakładów zjednoczenia do ochrony przeciwpożarowej i terenowej obrony przeciwlotniczej;
6) opracowywanie i przedkładanie — przez inspektoraty ochrony przeciwpożarowej Głównemu Inspektorowi Ochrony Przeciwpożarowej, a przez inspektorów (inspektorów rejonowych) ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwach inspektoratom ochrony przeciwpożarowej:
   a) planów szkolenia i zapotrzebowań na szkolenie członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa,
   b) zestawień okresowej statystyki pożarowej według ustalonych wzorów,
   c) planów pracy i sprawozdań rocznych z działalności wg ustalonych wzorów;
7) opiniowanie projektów planów inwestycyjnych urządzeń przeciwpożarowych w zakresie pracy oraz planów finansowych, jak również branie udziału w posiedzeniach Komisji Oceny Projektów Inwestycyjnych przy rozpatrywaniu projektów dokumentacji w celu należytego zabezpieczenia przeciwpożarowego projektowanych obiektów;
8) branie udziału, w miarę możliwości, w akcjach gaśniczych w nadzorowanych zakładach pracy; udział w przeprowadzaniu dochodzeń popożarowych;
9) prowadzenie ewidencji i statystyki podległych jednostek służby ochrony przeciwpożarowej;
10) właściwe dobieranie kadr na szkolenie pożarnicze oraz terminowe zgłaszanie kandydatów na kursy pożarnicze;
11) podejmowanie wszelkich starań w kierunku poprawy bezpieczeństwa pożarowego zakładów danego zjednoczenia (jednostki równorzędnej).

2. Poza zakresem działania podanym wyżej, inspektoraty ochrony przeciwpożarowej wykonywują czynności w zakresie kierownictwa, nadzoru i kontroli na odcinku ochrony przeciwpożarowej w odniesieniu do następujących jednostek organizacyjnych:
1) Inspektorat ochrony przeciwpożarowej Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych, przy pomocy właściwych terenowo inspektorów ochrony przeciwpożarowej okręgowych zarządów lasów państwowych, w odniesieniu do Składnicy Zaopatrzenia Technicznego Leśnictwa, parków narodowych, ośrodków hodowli żubrów i oddziałów terenowych Biura Urządzenia Lasu i Projektów Leśnictwa,
2) Inspektorat ochrony przeciwpożarowej Zjednoczenia Przemysłu Leśnego, w odniesieniu do Biura Projektów Przemysłu Drzewnego,
3) Inspektorat ochrony przeciwpożarowej Zjednoczenia Przemysłu Meblarskiego, w odniesieniu do Instytutu Technologii Drewna,
4) Inspektorat ochrony przeciwpożarowej Zjednoczenia Przemysłu Celulozowo-Papierniczego w odniesieniu do Instytutu Celulozowo-Papierniczego.

§ 7 Do zadań kierownika ochrony przeciwpożarowej zakładu pracy należy:
1) prowadzenie kontroli bezpieczeństwa pożarowego i opracowywanie zarządzeń pokontrolnych;
2) koordynowanie działalności, dotyczącej bezpieczeństwa pożarowego;
3) zespolenie działalności zakładowych jednostek ochrony przeciwpożarowej z działalnością jednostek terenowych;
4) wprowadzanie w życie regulaminów i instrukcji o zapobieganiu pożarom w zakładzie i przedkładanie właściwemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej wniosków w przedmiocie ich zmian i uzupełnień oraz opracowywanie planów obrony zakładu na wypadek pożaru i stałe jego uaktualnianie;
5) ustalanie stanu i potrzeb ochrony przeciwpożarowej zakładów i przedkładanie w tych sprawach wniosków bezpośredniemu przełożonemu oraz właściwemu inspektorowi ochrony przeciwpożarowej;
6) przeprowadzanie, na zlecenie właściwych inspektorów ochrony przeciwpożarowej, kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego zakładu oraz opracowywanie projektów zarządzeń pokontrolnych, czuwanie nad przestrzeganiem przez pracowników przepisów wydanych w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzenie akcji uświadamiającej w zakresie bezpieczeństwa pożarwoego wśród załogi zakładu;
7) sprawdzanie sprawności i pogotowia wszelkich urządzeń, sprzętu przeciwpożarowego oraz środpożarowego wśród załogi zakładu;
8) opracowywanie projektów planów inwestycji przeciwpożarowych i zgłaszanie wniosków w sprawie nakładów w zakresie potrzeb ochrony przeciwpożarowej zakładu;
9) opracowywanie planów prac i sprawozdań z działalności;
10) prowadzenie ewidencji, statystyki i wszelkiej dokumentacji, co do stanu i potrzeb ochrony przeciwpożarowej zakładu;
11) kierowanie akcją ratowniczą w czasie pożaru i innych klęsk, zgodnie z istniejącymi w tej sprawie regulaminami oraz udział w dochodzeniach popożarowych w celu ustalenia przyczyny pożaru;
12) przygotowanie zakładu do ochrony przeciwpożarowej i terenowej obrony przeciwlotniczej.

§ 8. Do zadań referenta ochrony przeciwpożarowej zakładu pracy należy:
1) czuwanie nad przestrzeganiem przez załogę zakładu przepisów przeciwpożarowych,
2) sprawdzanie gotowości sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych na terenie zakładu,
3) prowadzenie działalności uświadamiającej w zakresie ochrony przeciwpożarowej wśród załogi,
4) zgłaszanie kierownictwu zakładu i nadrzędnej jednostce fachowych spostrzeżeń i wniosków, dotyczących stanu, potrzeb i ulepszeń ochrony przeciwpożarowej zakładu,
5) przygotowanie zakładu do ochrony przeciwpożarowej i terenowej obrony przeciwlotniczej,
6) opracowywanie niezbędnych sprawozdań, statystyki i innych materiałów w sprawach zabezpieczenia przeciwpożarowego zakładu.

II. Straże pożarne

§ 9. 1. Do prowadzenia akcji ratowniczej w czasie pożarów i innych klęsk żywiołowych oraz katastrof, jak również działalności w zakresie zapobiegania pożarom, tworzy się bądź utrzymuje w przedsiębiorstwach (zakładach) resortu zawodowe, ochotnicze i obowiązkowe straże pożarne.

2. Zasady i tryb powoływania straży pożarnych w zakładach, etaty osobowe i sprzętu oraz organizację wewnętrzną i zakres działania tych straży, określają odrębne przepisy.

§ 10. Straże pożarne w przedsiębiorstwach (zakładach) podlegają pod względem administracyjnym zastępcy dyrektora d/s technicznych, w zakresie spraw fachowych resortowej służbie przeciwpożarowej, a pod względem służby operacyjno-bojowej są podporządkowane właściwym terenowo komendantom straży pożarnych.

§ 11. 1. Stanowisko komendanta oraz stanowiska oficerskie w zawodowej straży pożarnej zakładu pracy obsadza dyrektor przedsiębiorstwa na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej, po uprzednim uzgodnieniu z Komendantem Głównym Straży Pożarnych.

2. Stanowiska podoficerów i szeregowych obsadza komendant straży, w porozumieniu z zastępcą dyrektora do spraw technicznych z tym, że odnośnie kandydatów na stanowiska podoficerskie, komendant straży zasięga opinii wojewódzkiego (m. wył. z woj.) komendanta straży pożarnych.

III. Współdziałanie resortowej służby przeciwpożarowej z komendami straży pożarnych

§ 12. 1. Dla koordynacji wykonawstwa zadań ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych resortu, resortowa służba przeciwpożarowa zjednoczeń (jednostek równorzędnych) i przedsiębiorstw jest obowiązana współdziałać z terenowymi komendami straży pożarnych.

2. Starsi inspektorzy (inspektorzy) ochrony przeciwpożarowej zjednoczeń (jednostek równorzędnych) oraz służba przeciwpożarowa przedsiębiorstw (zakładów) współdziałają z terenowymi komendami straży pożarnych, a w szczególności:
1) przedstawiają im materiały i wnioski w sprawie planów jednolitej sieci straży pożarnych oraz lokalizacji odpowiednich jednostek taktycznych w zakładach pracy,
2) uczestniczą w opracowywaniu planów operacyjnych ochrony przeciwpożarowej w obrębie danych obszarów administracyjnych,
3) uzgadniają plany obrony obiektów resortu i zaznajamiają się z analogicznymi planami, dotyczącymi miast i osiedli,

4) uzgadniają plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego zakładów i innych wspólnie użytkowanych urządzeń przeciwpożarowych,
5) przedstawiają potrzeby i plany szkolenia pożarniczego oraz wnioski, dotyczące uzupełnienia typowych programów szkoleniowych problematyką branży,
6) biorą udział wraz z podległymi im jednostkami w manewrach, zawodach, ćwiczeniach i innych formach szkolenia terenowego,
7) uczestniczą w komisjach, konferencjach i naradach organizowanych przez komendy w sprawach ochrony przeciwpożarowej osiedli i zakładów,
8) przedstawiają właściwym komendom potrzeby ochrony przeciwpożarowej resortu, informują o zachodzących trudnościach realizacji oraz dzielą się z nimi uzyskanymi doświadczeniami w tej dziedzinie,
9) podejmują wszelkie inne poczynania i uzgadniają sposoby ich realizacji w celu wzmocnienia ochrony przeciwpożarowej na wspólnym obszarze działania.

3. W sprawach współdziałania z komendami straży pożarnych, służba przeciwpożarowa resortu stosuje się odpowiednio do właściwości rzeczowej i miejscowej danej komendy.

Właściwość rzeczową danej komendy określa się według jej zakresu działania, a właściwość miejscową według jej obszaru.

4. Zasady, według których resortowa służba przeciwpożarowa ma pełnić służbę operacyjną, określoną zarządzeniem nr 54/59 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1959 r., ustala Komendant Główny Straży Pożarnych.

§ 13. Tracą moc wszystkie dotychczasowe zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego wydane w sprawie organizacji służby ochrony przeciwpożarowej.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister
Spraw Wewnętrznych:
W. Wicha

Minister Leśnictwa
i Przemysłu Drzewnego:
Roman Gesing

10

ZARZĄDZENIE NR 156
MINISTRA LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

z dnia 31 sierpnia 1961 r.

w sprawie wytycznych w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego

(Dz. Urz. M. L. i P. D. Nr 12 poz. 110)

W wykonaniu postanowienia zawartego w art. 23, ust. 1, ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U., Nr 20, poz. 120), zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku jednostek organizacyjnych w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Minister Leśnictwa
i Przemysłu Drzewnego:
Roman Gesing

Załącznik do zarządzenia Nr 156 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 sierpnia 1961 r.

WYTYCZNE
w przedmiocie przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku jednostek organizacyjnych w resorcie leśnictwa i przemysłu drzewnego

Postanowienia wstępne

Kierownicy jednostek organizacyjnych resortu oraz wszyscy pracownicy są obowiązani do współdziałania w przeciwpożarowym zabezpieczeniu zakładów pracy.

I. PRZECIWPOŻAROWE ZABEZPIECZENIE ZAKŁADÓW PRACY

A. Obowiązki kierownictwa zakładów pracy

1. Dyrektorzy (kierownicy) przedsiębiorstw, instytucji, zakładów itp. zobowiązani są do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach oraz wykonywania i przestrzegania obowiązujących zarządzeń i przepisów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a w szczególności:

1) wydawania zarządzeń w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o wnioski:
a) własnej służby ochrony przeciwpożarowej,
b) komisji pożarowo-technicznej,
c) władz nadrzędnych, przeciwpożarowych orga-

nów kontrolnych oraz innych jednostek upoważnianych do przeprowadzania kontroli.

2) nadzorowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów,

3) wprowadzania do planów i preliminarzy budżetowych odpowiednich środków finansowych i materiałowych, niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz kontrolowania właściwego i terminowego ich wykorzystania,

4) spowodowania opracowania planów obrony przeciwpożarowej oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych dla potrzeb zakładu, szczególnie dla oddziałów i stanowisk pożarowo niebezpiecznych,

5) rozpatrywania na naradach dyrekcyjnych stanu bezpieczeństwa pożarowego zakładu oraz realizowania podjętych wniosków,

6) dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników zakładu:

a) w zakresie wstępnym, nowo przyjmowanych pracowników,

b) w zakresie informacyjnym wszystkich pracowników,

7) prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

8) zaopatrzenia zakładu w sprzęt i urządzenia gaśnicze oraz środki alarmowe.

2. Dla realizacji zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej dyrektorzy (kierownicy) powołują w zależności od wielkości i charakteru zakładu:

1) komisję pożarowo-techniczną,

2) przeciwpożarowe pogotowie oddziałowe, warsztatowe, halowe itp.

3) ochotniczą, obowiązkową, względnie zawodową służbę przeciwpożarową.

B. Obowiązki kierowników produkcyjnych, działów usługowych itp.

1. Kierownicy wydziałów, działów, oddziałów, warsztatów, pracowni, magazynów oraz pozostali pracownicy nadzoru obowiązani są:

1) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe, a szczególnie, dotyczące danego działu pracy, jak również kontrolować przestrzeganie tych przepisów przez podległy personel,

2) zaznajamiać pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, sposobami przeciwdziałania, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz postępowaniem w przypadku powstania pożaru,

3) dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników,

4) usuwać dostrzeżone lub wskazane niedociągnięcia mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,

5) występować do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstania pożaru lub jego rozprzestrzeniania się,

6) organizować i dopilnować stałej aktywności przeciwpożarowego pogotowia,

7) współpracować z komisją pożarowo-techniczną i zakładową służbą przeciwpożarową oraz przedkładać im wnioski w kierunku usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy,

8) kontrolować przestrzeganie przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie występować do kierownictwa z wnioskiem o ukaranie winnych.

C. Obowiązki kierowników komórek administracyjnych

1. Kierownicy komórek administracyjno-gospodarczych (stanowiska pracy) we wszystkich jednostkach organizacyjnych są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa pożarowego budynków i pomieszczeń biurowych.

2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:

1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa pożarowego, w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,

2) wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie konserwacji tego sprzętu,

3) zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowania straży pożarnej.

D. Obowiązki służby dozorowania

1. Dozorcy (stróż nocny) są obowiązani:

a) kontrolować miejsca pożarowe, niebezpieczne, według zasad określonych wewnętrzną instrukcją,

b) znać lokalizację punktów przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz środków alarmowania,

c) znać sposób ogłaszania alarmu pożarowego i wzywania straży pożarnej,

d) w przypadku pożaru ogłosić alarm, z równoczesnym spowodowaniem wezwania straży pożarnej oraz przystąpić do gaszenia dostępnymi środkami.

Po przybyciu straży wskazać miejsce pożaru, sposób dojazdu, punkty czerpania wody i najbliższe telefony.

2. Portierzy są obowiązani:

a) znać dokładnie instrukcję alarmową oraz sposoby użycia środków alarmowych,

b) z chwilą przybycia pomocy z zewnątrz otworzyć bramę i wskazać drogę dojazdu do miejsca pożaru.

3. Osoby wyznaczone do przeprowadzania kontroli są obowiązane:
a) przeprowadzać kontrolę według zasad, określonych przepisami wewnętrznymi,
b) składać dyrektorowi (kierownikowi) sprawozdania pisemne z wyników kontroli.

4. Straż ochrony obiektów współdziała w bezpieczeństwie pożarowym zakładu na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

E. Obowiązki pozostałych pracowników:

1. Wszyscy pozostali pracownicy są obowiązani:
a) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego na zakładzie, a szczególnie na swoim stanowisku pracy,
b) znać i przestrzegać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz użytkowania podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
c) usuwać niezwłocznie stwierdzone przyczyny mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
d) pełnić służbę w przeciwpożarowych pogotowiach,
e) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
f) brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęsce żywiołowej bądź katastrofy, w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

F. Przeciwpożarowe pogotowia

1. Przeciwpożarowe pogotowia powinny być tworzone spośród pracowników dla wydziałów, hal produkcyjnych, warsztatów, magazynów itp. dla poszczególnych zmian pracy.

2. Celem pogotowia jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz gaszenie pożarów w zarodku.

3. Schemat organizacyjny oraz zakres obowiązków pogotowia:

Zmiana Imiona i nazwiska	Stanowisko	Obowiązki pogotowia	
		w zakresie zapobiegania pożarom	w wypadku wybuchu pożaru
1	2	3	4
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Dowódca pogotowia	Współpracuje z kierownikiem wydziału w sprawach ochrony ppożarowej, a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji ppoż. sprawdza przydatność sprzętu poż.	do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Z-ca Dowódcy pogotowia	Wspólnie z dowódcą pogotowia pilnuje przestrzegania przepisów ppoż. przy produkcji	bierze udział w akcji gaśniczej
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Pomocnik I	Po skończeniu pracy sprawdza czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień w piecach wygaszono, czy miejsca pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu ppoż.	bierze udział w akcji gaśniczej
I Zmiana II Zmiana III Zmiana	Pomocnik II (łącznik)	Pilnuje, aby dostęp do sprzętu nie był zatarasowany	zawiadamia o powstaniu pożaru jednostkę straży pożarnej w . . . . Nr tel. . . . . Z chwilą przybycia straży jest jej pilotem

Uwaga: skład ilościowy pogotowia może być zwiększony w zależności od potrzeb lokalnych

Ilość i rozmieszczenie sprzętu ppoż. w pomieszczeniach rejonu działania przeciwpożarowego pogotowia (podać rodzaj, ilość oraz rozmieszczenie sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych).

G. Organizacja i zakres działania komisji pożarowo-technicznej

1. Komisję pożarowo-techniczną powołuje dyrektor (kierownik) przedsiębiorstwa (zakładu) jako organ pomocniczy dla rozwiązywania problemów techniczno-pożarowych i przeprowadzania przeglądów przeciwpożarowych w obiektach danego przedsiębiorstwa (zakładu).

2. W skład komisji wchodzą:

Przewodniczący: zastępca dyrektora d/s technicznych lub produkcyjnych.

Członkowie: główny technolog,
główny mechanik,
główny energetyk,
kierownik wydziału inwestycyjnego,
przedstawiciel zakładowej służby ppoż.
przedstawiciel rady robotniczej

Skład komisji może być zwiększony, względnie zmieniony, w zależności od charakteru i potrzeb zakładu.

Na dużych zakładach mogą być powołane dla poszczególnych wydziałów podkomisje, które w swej działalności podlegają komisji pożarowo-technicznej.

3. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jak raz na kwartał.

4. Komisja dokonuje kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:

a) budowlanym, urządzeń i instalacji elektrycznych, dróg ewakuacyjnych oraz dróg pożarowych,
b) procesów technologiczno-produkcyjnych,
c) urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego.

5. Z dokonanych kontroli komisja sporządza protokół i opracowuje wnioski, z podaniem sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz wprowadzenia usprawnień, zmierzających do usunięcia przyczyn mogących spowodować pożar i jego rozprzestrzenianie się.

6. Przedkłada kierownictwu wnioski w zakresie usprawnienia organizacji ochrony przeciwpożarowej, zwiększenia dozoru w dniach wolnych od pracy oraz w okresach nasilenia zagrożenia pożarowego.

7. Dopilnowuje, aby przy projektowaniu nowych obiektów, urządzeń i instalacji, modernizacji i intensyfikacji istniejących, jak również przy wprowadzaniu nowych rodzajów produkcji i zmian procesów technologiczno-produkcyjnych, były uwzględniane i realizowane wymogi bezpieczeństwa pożarowego.

8. Sprawdza wykonanie zarządzeń pokontrolnych, wydanych przez dyrektora na podstawie jej wniosków.

9. Opracowuje plany obrony obiektów.

10. Ponadto komisja:

a) opiniuje instrukcje i regulaminy ppoż. dla poszczególnych stanowisk pracy,
b) może sprawdzać gotowość bojową zakładowej straży pożarnej i przeciwpożarowych pogotowi.

Zakres czynności komisji może być, w zależności od potrzeb lokalnych, poszerzony przez dyrektora (kierownika) zakładu.

II. INSTYTUTY NAUKOWO-BADAWCZE LABORATORIA I BIURA PROJEKTOWE

1. Dyrektorzy instytutów naukowo-badawczych, niezależnie od stosowania postanowień niniejszych wytycznych oraz innych przepisów ppożarowych w dostosowaniu do warunków lokalnych, w ramach współpracy powinni:

a) przy prowadzeniu prac badawczych uwzględnić wymagania bezpieczeństwa pożarowego, jak wrażliwość na temperatury, właściwości fizyko-chemiczne itp.,
b) uzyskane w tym zakresie wyniki przekazywać głównemu inspektorowi ochrony ppożarowej oraz współpracującym lub zainteresowanym biurom projektów i biurom konstrukcyjnym.

2. Biura projektowe powinny:

a) przy wykonywaniu projektów uwzględniać potrzeby bezpieczeństwa pożarowego,
b) przy opracowywaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej sporządzać aneksy ochrony przeciwpożarowej, uwzględniające wymagania bezpieczeństwa pożarowego technologiczne, lokalizacyjne, budowlano-konstrukcyjne i instalacyjne,
c) posiadać uprawnionego przez Komendę Główną Straży Pożarnych rzeczoznawcę do spraw ochrony przeciwpożarowej dla dokonywania w trybie roboczym konsultacji opracowywanych projektów.

III. NADZÓR

A. Zjednoczenia i jednostki równorzędne

1. Naczelny Zarząd Lasów Państwowych, zjednoczenia i centrale, w ramach bezpośredniego nadzoru mają obowiązek:

a) stworzyć należyte warunki dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony ppożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych,
b) zapewnić w planach i budżetach środki finansowe i materiałowe, niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej w podległych jednostkach organizacyjnych,
c) prowadzić nadzór nad wykonawstwem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami.

2. Organa kontrolne Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych, zjednoczeń i central, w ramach przeprowadzanych czynności inspekcyjno-rewizyjnych, mają obowiązek sprawdzać wykonawstwo wydanych zarządzeń w sprawach ochrony przeciwpożarowej.

B. Centrala Ministerstwa

1. Dyrektorzy departamentów i komórek równorzędnych są obowiązani:

a) rozpatrywać i uwzględniać postulaty, dotyczące przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony przeciwpożarowej w resorcie,
b) postulaty, o których mowa w punkcie a, oraz wy-

dawane akty normatywne i inne, mające związek z ochroną przeciwpożarową, uzgadniać z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej,

c) prowadzić nadzór nad wykonawstwem zadań, planów i budżetu w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami.

11

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOMUNIKACJI I MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 22 września 1961 r.

w sprawie organizacji i zakresu działania służby przeciwpożarowej w resorcie komunikacji oraz zasad współdziałania tej służby z komendami straży pożarnych

(Dz. Urz. M. K. Nr 51, poz. 317 zm. 1962 r. Nr 23, poz. 124)

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

I. Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Nadzór fachowy w zakresie zapobiegania pożarom oraz walka z pożarami w przedsiębiorstwach (jednostkach organizacyjnych) resortu komunikacji należy do resortowej służby przeciwpożarowej.

2. Do zakresu działania służby przeciwpożarowej w resorcie komunikacji należy w szczególności:

1) przeciwpożarowy nadzór zapobiegawczy, obejmujący:
   a) kontrolę bezpieczeństwa pożarowego oraz wydawanie stosownych zarządzeń lub poleceń,
   b) czuwanie nad przestrzeganiem wymogów i norm przeciwpożarowych w budownictwie i lokalizacji zakładów pracy,
   c) instruktaż w zakresie ochrony przeciwpożarowej załóg zakładów pracy oraz nadzór nad przestrzeganiem przez zakłady pracy przepisów przeciwpożarowych;
2) działalność operacyjna obejmująca:
   a) walkę z pożarami i dowodzenie strażami pożarnymi,
   b) organizowanie i szkolenie straży pożarnych i innych podległych organów (posterunki, pogotowia itp.) oraz nadzór nad ich działalnością,
3) przygotowywanie ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwach (jednostkach organizacyjnych) resortu komunikacji dla potrzeb Terenowej Obrony Przeciwlotniczej (TOPL).

II. Organizacja służby przeciwpożarowej

§2. 1. Służba przeciwpożarowa w resorcie komunikacji składa się z:

1) Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpożarowej w Ministerstwie Komunikacji,
2) inspektoratów ochrony przeciwpożarowej w:
   a) Centralnym Zarządzie Utrzymania Kolei,
   b) skreślone,
   c) Zjednoczeniu Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego,
   d) Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Robót Kolejowych,
   e) dyrekcjach okręgowych kolei państwowych,
   f) Zarządzie Ruchu Lotniczego i Lotnisk Komunikacyjnych,
   g) Centralnym Zarządzie Dróg Publicznych,
   h) Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Robót Drogowych i Mostowych,
   i) Zjednoczeniu Kamieniołomów Drogowych,
   j) Zjednoczeniu Zaplecza Technicznego Motoryzacji,
   k) skreślone,
   l) Przedsiębiorstwie Polskie Linie Lotnicze „Lot",
   ł) Przedsiębiorstwie Wagonów Sypialnych i Restauracyjnych „Wars",
   m) Przedsiębiorstwie Zakłady Budowy i Napraw Sprzętu Drogowego „Madro",
   n) Przedsiębiorstwie p.n. Zakłady Wytwórcze Urządzeń Sygnalizacyjnych w Katowicach — Wełnowcu
3) stanowisk pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej w:
   a) przedsiębiorstwach zgrupowanych w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Robót Kolejowych,
   b) oddziałach trakcji kolei państwowych, oraz oddziale budynków w Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych (DOKP) — Warszawa,
   c) przedsiębiorstwach zgrupowanych w Zjednoczeniu Robót Drogowych i Mostowych,
   d) skreślone.
4) komendantów zawodowych straży pożarnych w jednostkach organizacyjnych, w których powołano zawodowe straże pożarne,
5) kierowników ochrony przeciwpożarowej w jednostkach organizacyjnych, w których powołano ochotnicze (obowiązkowe) straże pożarne,
6) straży pożarnych,
7) pogotowi przeciwpożarowych;
8) pracowników wyznaczonych do spraw ochrony przeciwpożarowej, zwanych dalej „referentami przeciwpożarowymi", w Biurze Budżetowo-Gospodarczym Ministerstwa Komunikacji i w samodzielnych działach administracyjnych DOKP oraz w przedsiębiorstwach, zjednoczeniach i innych jednostkach organizacyjnych resortu komunikacji, w których nie powołano organów resortowej służby przeciwpożarowej wymienionych w pkt. pkt. 2—5.

2. Na czele Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpożarowej stoi Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej, który podlega bezpośrednio Ministrowi Komunikacji, a pod względem fachowym — Komendantowi Głównemu Straży Pożarnych.

3. Na czele inspektoratów ochrony przeciwpożarowej, wymienionych w § 2 ust. 1 pkt. 2 lit. lit. a — k, stoją, starsi inspektorzy ochrony przeciwpożarowej, którzy:
   1) podlegają:
      a) w dyrekcjach okręgowych kolei państwowych — zastępcy dyrektora do spraw eksploatacyjnych,
      b) w centralnych zarządach, zarządach i zjednoczeniach — dyrektorowi lub wyznaczonemu przez dyrektora zastępcy dyrektora;
   2) zadania i polecenia służbowe dotyczące fachowego wykonywania swoich funkcji, otrzymują bezpośrednio od Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej.
4. Na czele inspektoratów ochrony przeciwpożarowej, wymienionych w § 2 pkt. 1, pkt. 2 lit. lit. 1 — n, stoją inspektorzy ochrony przeciwpożarowej, którzy:
   1) podlegają zastępcy dyrektora do spraw technicznych;
   2) zadania i polecenia służbowe dotyczące fachowego wykonywania swoich funkcji, otrzymują bezpośrednio od Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej.
5. Na stanowiska pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej, wymienione w § 2 ust. 1 pkt. 3, powoływani są młodsi inspektorzy ochrony przeciwpożarowej, którzy:
   1) podlegają:
      a) w oddziałach trakcji — naczelnikowi oddziału, w oddziale budynków — zastępcy naczelnika,
      b) w przedsiębiorstwach — dyrektorowi lub wyznaczonemu przez dyrektora zastępcy dyrektora,
   2) zadania i polecenia służbowe dotyczące fachowego wykonywania swoich funkcji, otrzymują bezpośrednio od właściwych starszych inspektorów ochrony przeciwpożarowej.
6. Komendanci zawodowych straży pożarnych i kierownicy ochrony przeciwpożarowej:
   1) podlegają zastępcy dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej (zakładu) do spraw technicznych, a w braku takiego stanowiska — dyrektorowi (kierownikowi);
   2) zadania i polecenia służbowe dotyczące fachowego wykonywania swoich funkcji otrzymują bezpośrednio od właściwego zwierzchniego organu resortowej służby przeciwpożarowej.
7. Dowódcy pogotowia przeciwpożarowego:
   1) podlegają kierownikowi jednostki (komórki) organizacyjnej, w której pogotowie zostało powołane;
   2) zadania i polecenia służbowe dotyczące fachowego wykonywania swoich funkcji, otrzymują od zakładowego organu ochrony przeciwpożarowej.

§ 3. Pracownicy organów resortowej służby przeciwpożarowej, wymienionych w § 2 ust. 1 pkt. pkt. 1 — 6, powinni być członkami Korpusu Technicznego Pożarnictwa (KTP) i pod względem kwalifikacji powinni odpowiadać warunkom ustalonym dla KTP, a ponadto — warunkom wymaganym w poszczególnych branżach resortu komunikacji.

§ 4. Etaty osobowe organów resortowej służby przeciwpożarowej wymienionych w § 2 ust. 1 pkt, 1 — 3, ustala się w trybie obowiązujących przepisów na podstawie opinii Komendy Głównej Straży Pożarnych.

§ 5. Powoływanie i zwalnianie członków KTP na stanowiska w resortowej służbie przeciwpożarowej należy:
1) na stanowisko Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej — do Ministra Komunikacji, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Straży Pożarnych:
2) na pozostałe stanowiska o obsadzie oficerów KTP. w:
   a) Ministerstwie Komunikacji — do Ministra Komunikacji, na wniosek Głównego Inspektora Ochrony Przeciwpożarowej,
   b) przedsiębiorstwach i zjednoczeniach — do właściwego dyrektora przedsiębiorstwa (zjednoczenia), a w dyrekcjach okręgowych kolei państwowych oraz w oddziałach kolei państwowych — do właściwego dyrektora okręgu kolei państwowej — w uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Przeciwpożarowej z tym, że powołanie (zwolnienie) starszego inspektora ochrony przeciwpożarowej wymaga porozumienia się Głównego Inspektora z Komendą Główną Straży Pożarnych;
3) na stanowiska o obsadzie podoficerów i szeregowych KTP — do dyrektora przedsiębiorstwa lub naczelnika oddziału kolei państwowych, w uzgodnieniu z nadrzędnym organem resortowej służby przeciwpożarowej.

2. Nadawanie stopni oficerów, podoficerów i szeregowych KTP ustalają osobne przepisy ogólne.

§ 6. 1. Referentów przeciwpożarowych wyznaczają: dyrektor Biura Budżetowo-Gospodarczego, kierownicy samodzielnych działów administracyjnych w DOKP oraz dyrektorzy (kierownicy) innych jednostek organizacyjnych (zakładów).

2. Referenci przeciwpożarowi wykonują zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej obok innych swoich czynności służbowych, przy czym właściwy zwierzchnik służbowy reguluje rodzaj i nasilanie tych czynności, aby nie przeszkadzały w wykonywaniu zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

§ 7. 1. Za naruszenie obowiązków służbowych pracownicy resortowej służby przeciwpożarowej ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną (służbową) na podstawie przepisów obowiązujących pracowników resortu komunikacji.

2. Za popełnienie czynów uwłaczających godności i honorowi służby pożarniczej, pracownicy resortowej służby przeciwpożarowej będący członkami KTP, odpowiadają dyscyplinarnie przed komisjami dyscyplinarnymi powołanymi dla członków KTP.

3. Za to samo wykroczenie służbowe, na pracownika może być tylko raz nałożona kara dyscyplinarna.

4. O zwolnieniu (wydaleniu) dyscyplinarnym członka KTP ze służby w resorcie komunikacji, zawiadamia się Komendę Główną Straży Pożarnych.

§ 8. Główny Inspektor (starszy inspektor, inspektor, młodszy inspektor) ochrony przeciwpożarowej w wykonywaniu nadzoru w zakresie ochrony przeciwpożarowej resortu komunikacji wydają zarządzenia, zalecenia lub stawiają wnioski pokontrolne mające na celu usunięcie stwierdzonych usterek i nieprawidłowości w zabezpieczeniu przeciwpożarowym oraz dopilnowują realizacji tych zarządzeń, zaleceń i zatwierdzonych wniosków.

§ 9. 1. Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej sprawuje ogólne kierownictwo i zwierzchni nadzór fachowy w zakresie zapobiegania pożarom oraz walki z pożarami w resorcie komunikacji.

2. Do zakresu działania Głównego Inspektoratu Ochrony Przeciwpożarowej należy w szczególności:
   1) opracowywanie ogólnie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, uzgadnianie branżowych przepisów służbowych w części dotyczącej bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wprowadzania norm i przepisów pożarniczych wydawanych przez Komendę Główną Straży Pożarnych oraz ogólny nadzór nad ich stosowaniem,
   2) nadzór fachowy i koordynacja działalności podległych funkcyjnie bezpośrednio organów ochrony przeciwpożarowej oraz doraźna kontrola organów niższego szczebla.
   3) ustalanie podstawowych kierunków i sposobów zapobiegania pożarom oraz czuwanie nad ich realizacją,
   4) kontrola i analiza stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wydawanie zarządzeń i zaleceń lub opracowywanie wniosków pokontrolnych oraz czuwanie nad ich wykonaniem.
   5) zbiorcza statystyka (ewidencja) pożarowa i analiza palności,
   6) analiza protokołów z dochodzeń popożarowych (większe pożary) oraz wydanych zarządzeń i innych decyzji popożarowych,
   7) regulowanie w ramach obowiązujących norm, sieci i stanu liczebnego straży pożarnych w resortowej służbie przeciwpożarowej,
   8) regulowanie i nadzór nad działalnością resortowej służby przeciwpożarowej w zakresie wzajemnego współdziałania z terenowymi organami ochrony przeciwpożarowej,
   9) przygotowywanie resortowej służby przeciwpożarowej w zakresie potrzeb obrony Państwa.
   10) ogólne kierownictwo i nadzór fachowy nad przygotowaniem organów TOPL w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
   11) opiniowanie na szczeblu Ministerstwa projektów planów wieloletnich i rocznych w części dotyczącej inwestycji i zaopatrzenia w urządzenia przeciwpożarowe, sprzęt pożarniczy i pożarnicze środki transportowe oraz opracowywanie w tym zakresie zbiorczych wniosków do projektów planów,
   12) opiniowanie na CKOPI (KOPI) założeń i projektów inwestycyjnych pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
   13) opracowywanie spraw związanych z ustalaniem i stosowaniem norm wyposażenia jednostek organizacyjnych (zakładów) i straży pożarnych w urządzenia przeciwpożarowe i sprzęt pożarniczy oraz czuwanie nad stosowaniem tych norm,
   14) opracowywanie spraw związanych z ustalaniem i przestrzeganiem wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego w budownictwie i przy remontach oraz czuwanie nad przestrzeganiem tych wymogów w inwestycjach resortu komunikacji,
   15) ustalanie wytycznych dotyczących ewidencji sprzętu pożarniczego,
   16) zbiorcze planowanie szkolenia pożarniczego, ustalanie programów szkolenia, regulowanie doboru kandydatów na kursowe szkolenie pożarnicze i nadzór fachowy nad tym szkoleniem,
   17) ustalanie ogólnych wytycznych dla instruktażu (przeszkolenia) przeciwpożarowego załóg jednostek organizacyjnych (zakładów) oraz doszkalania i ćwiczeń straży pożarnych.
   18) nadzór fachowy nad szkoleniem pożarniczym i instruktażem przeciwpożarowym,
   19) nadzór nad właściwym doborem kadr fachowych resortowej służby przeciwpożarowej, nadawanie w przepisanym trybie stopni szeregowych i podoficerów Korpusu Technicznego Pożarnictwa oraz występowanie do Komendy Głównej Straży Pożarnych o nadanie stopni służbowych oficerów pożarnictwa,
   20) przeprowadzanie okresowych odpraw instruktażowych i narad roboczych z podległymi funkcyjnie organami resortowej służby przeciwpożarowej,
   21) opracowywanie innych zagadnień z zakresu ochrony przeciwpożarowej, wymagających centralnego uregulowania.

3. Ponadto Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej nadzoruje bezpośrednio pogotowie przeciwpożarowe powołane w Ministerstwie Komunikacji oraz — niezależnie od nadzoru ze strony właściwych organów ochrony przeciwpożarowej w DOKP Warszawa — czuwa nad pracą referenta przeciwpożarowego w Biurze Budżetowo-Gospodarczym oraz nad stanem przeciwpożarowym gmachów i pomieszczeń Ministerstwa.

§ 10. 1. Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej w dyrekcjach okręgowych kolei państwowych oraz centralnych zarządach i zjednoczeniach koordynują i sprawują na obszarze swego działania ogólny nadzór fachowy w zakresie zapobiegania pożarom oraz walki z pożarami.

2. Do zakresu działania inspektoratów ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:
   1) ustalanie branżowych wytycznych dotyczących opracowywania zakładowych regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych oraz nadzór nad wydawaniem i stosowaniem tych przepisów.

2) nadzór fachowy i koordynacja działalności podległych funkcyjnie organów resortowej służby przeciwpożarowej,
3) kontrola i analiza stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wydawanie zarządzeń lub opracowywanie wniosków pokontrolnych oraz czuwanie nad ich wykonaniem,
4) zbiorcza statystyka (ewidencja) pożarowa i analiza palności,
5) analiza protokółów z dochodzeń popożarowych oraz wydanych zarządzeń i innych decyzji popożarowych,
6) planowanie rozmieszczenia oraz liczebności straży pożarnych,
7) koordynacja w skali województwa lub powiatów działalności straży pożarnych z wojewódzkimi (miast wydzielonych) lub powiatowymi komendami straży pożarnych,
8) pełnienie służby operacyjno-inspekcyjnej w zakresie obowiązującym resortową służbę przeciwpożarową,
9) nadzór nad ustalaniem planów obrony na wypadek pożaru w jednostkach organizacyjnych (zakładach),
10) kontrola sprawności bojowej straży pożarnych oraz funkcjonowania systemu łączności pożarniczej i alarmowej,
11) udział w dochodzeniach dotyczących większych pożarów oraz wydawanie związanych z tym zarządzeń lub opracowywanie wniosków,
12) przygotowanie ochrony przeciwpożarowej dla potrzeb obrony Państwa oraz koordynowanie i nadzór nad przygotowaniem organów TOPL w zakresie przeciwpożarowym, w porozumieniu z właściwymi jednostkami (komórkami) organizacyjnymi dla spraw wojskowych,
13) opiniowanie projektów zbiorczych planów wieloletnich i rocznych w części dotyczącej inwestycji i zaopatrzenia w urządzenia przeciwpożarowe, sprzęt pożarniczy i pożarnicze środki transportowe oraz opracowywanie w tym zakresie zbiorczych wniosków do projektów planów,
14) opiniowanie na KOPI założeń i projektów inwestycyjnych pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego oraz udział w komisjach odbioru obiektów inwestycyjnych do eksploatacji,
15) planowa kontrola stanu technicznego urządzeń przeciwpożarowych, sprzętu pożarniczego i pożarniczych środków transportowych, nadzór nad ewidencją tego sprzętu,
16) zbiorcze planowanie szkolenia pożarniczego, opracowywanie wniosków do programów szkolenia oraz czuwanie nad doborem kandydatów na kursy szkolenia pożarniczego,
17) nadzór nad instruktażem (przeszkoleniem) przeciwpożarowym załóg jednostek organizacyjnych (zakładów) oraz nad doszkalaniem i ćwiczeniami straży pożarnych,
18) wnioskowanie w sprawie nadania stopni na stanowiska w Korpusie Technicznym Pożarnictwa,
19) przeprowadzanie okresowych odpraw instruktażowych i narad roboczych z podległymi funkcyjnie organami resortowej służby przeciwpożarowej,
20) wykonywanie innych zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, powierzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej lub dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej (zakładu).

3. Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej w DOKP obszarem swego działania obejmują:
1) jednostki organizacyjne wszystkich służb kolejowych, kolejowe szkoły, internaty i ośrodki szkolenia zawodowego oraz pozadyrekcyjne jednostki PKP znajdujące się w okręgu kolei państwowych,
2) administrowane przez PKP budynki użytkowe i mieszkalne położone w okręgu kolei państwowych, bez względu na użytkownika,

4. Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej w centralnych zarządach i zjednoczeniach:
1) obszarem swego działania obejmują wszystkie podległe przedsiębiorstwa (zakłady),
2) ściśle współpracują z inspektorami ochrony przeciwpożarowej w DOKP w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków administrowanych przez DOKP, a użytkowanych przez przedsiębiorstwa (zakłady) podległe centralnym zarządom i zjednoczeniom.

§ 11. 1. Inspektoraty ochrony przeciwpożarowej w Przedsiębiorstwie Polskie Linie Lotnicze „Lot", Przedsiębiorstwie Wagonów Sypialnych i Restauracyjnych „Wars", Przedsiębiorstwie — Zakłady Budowy i Naprawy Sprzętu Drogowego „Madro", oraz przedsiębiorstwie p.n. Zakłady Wytwórcze Urządzeń Sygnalizacyjnych w Katowicach — Wełnowcu sprawują na obszarze swego działania bieżący nadzór fachowy w zakresie zapobiegania pożarom, jak również w zakresie walki z pożarami.

2. Odnośnie zakresu działania inspektoratu ochrony przeciwpożarowej mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 10.

3. Inspektorat ochrony przeciwpożarowej obszarem swego działania obejmuje jednostkę organizacyjną (zakład), w której został powołany, oraz współpracuje z właściwymi inspektorami ochrony przeciwpożarowej w DOKP w przypadkach określonych w § 10 ust. 4.

§ 12. 1. Stanowiska pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej w oddziałach trakcji (budynków), oraz przedsiębiorstwach zgrupowanych w Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Robót Kolejowych i Zjednoczeniu Przedsiębiorstw Robót Drogowych i Mostowych koordynują i sprawują na obszarze swego działania bieżący nadzór fachowy w zakresie zapobiegania pożarom i walki z pożarami.

2. W szczególności do zakresu działania stanowiska pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej:
1) w stosunku do podległych fukcyjnie komendantów zawodowych straży pożarnych (kierowników ochrony przeciwpożarowej) oraz w sprawach walki z pożarami należy:
a) wnioskowanie w sprawie rozmieszczenia i liczebności straży pożarnych,

b) nadzór fachowy oraz kordynacja w skali powiatu, działalności komendantów zawodowych straży pożarnych (kierowników ochrony przeciwpożarowej) z powiatowymi komendami straży pożarnych,

c) pełnienie służby operacyjno-inspekcyjnej w zakresie obowiązującym resortową służbę, przeciwpożarową,

d) kontrola planów obrony na wypadek pożaru,

e) kontrola sprawności bojowej straży pożarnych oraz funkcjonowania systemu łączności pożarowej i alarmowania,

f) udział w dochodzeniach dotyczących pożarów oraz wydawanie związanych z tym zarządzeń lub opracowywanie wniosków,

g) zbiorcze planowanie szkolenia pożarniczego i nadzór nad rekrutacją kandydatów na kursy,

h) nadzór fachowy nad prowadzonym doszkalaniem pożarniczym i ćwiczeniami straży pożarnych oraz nad prowadzeniem instruktażu przeciwpożarowego i przeszkalaniem załóg jednostek organizacyjnych (zakładów),

i) wnioskowanie w sprawie nadania stopni służbowych w Korpusie Technicznym Pożarnictwa,

j) przeprowadzanie okresowych odpraw instruktażowych i narad roboczych,

k) wykonywanie innych zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, powierzonych przez właściwego starszego inspektora ochrony przeciwpożarowej;

2) w stosunku do jednostek organizacyjnych (zakładów) nie objętych bezpośrednio nadzorem przez komendantów zawodowych straży pożarnych (kierowników ochrony przeciwpożarowej) należy:

a) wprowadzenie w życie zakładowych regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych oraz wnioskowanie zmian i uzupełnień tych przepisów,

b) nadzór fachowy nad pracą referentów przeciwpożarowych,

c) kontrola i analiza stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wydawanie zarządzeń lub opracowywanie wniosków pokontrolnych oraz czuwanie nad ich wykonaniem,

3) w stosunku do wszystkich jednostek organizacyjnych (zakładów) w zasięgu jego działania — należy:

a) ogólna analiza stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego,

b) prowadzenie zbiorczej statystyki (ewidencji) pożarowej i analiza palności,

c) przeprowadzanie dochodzeń lub udział w dochodzeniach popożarowych w wypadku pożarów,

d) nadzór nad stosowaniem zakładowych regulaminów i przepisów przeciwpożarowych,

e) przygotowywanie ochrony przeciwpożarowej dla potrzeb obrony Państwa oraz szkolenie organów TOPL w zakresie przeciwpożarowym,

f) opracowywanie wniosków do planów inwestycyjnych i zaopatrzenia odnośnie urządzeń przeciwpożarowych, sprzętu pożarniczego i pożarniczych środków transportowych oraz czuwanie nad realizacją przyjętych wniosków,

g) kontrola stanu technicznego urządzeń przeciwpożarowych, sprzętu pożarniczego i pożarniczych środków transportowych, nadzór nad ewidencją tego sprzętu oraz prowadzenie ewidencji zbiorczej,

h) instruktaż przeciwpożarowy oraz przeszkalanie do akcji pomocniczej na wypadek pożaru, strażników ochrony kolei (straży przemysłowej) i pozostałych pracowników jednostki organizacyjnej (zakładu).

3. Stanowiska pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej w oddziałach kolei państwowych obszarem swego działania obejmują:

1) w oddziałach trakcji kolei państwowych:
— jednostki organizacyjne wszystkich służb kolejowych, kolejowe szkoły, internaty i ośrodki szkolenia zawodowego, pozadyrekcyjne jednostki Polskich Kolei Państwowych, oraz administrowane przez DOKP budynki użytkowe i mieszkalne położone w granicach oddziału bez względu na użytkownika, z wyjątkiem budynków o których mowa w pkt. 2,

2) w oddziale budynków w DOKP Warszawa:
— wszystkie budynki administracyjne, których utrzymanie i konserwacja należy do tego oddziału, oraz budynki i pomieszczenia Ministerstwa Komunikacji.

4. Stanowiska pracy do spraw ochrony przeciwpożarowej w przedsiębiorstwach:

1) zasięgiem swego działania obejmują poszczególne przedsiębiorstwa,

2) ściśle współpracują z organami ochrony przeciwpożarowej w oddziałach kolei państwowych w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków administrowanych przez DOKP, a użytkowanych przez przedsiębiorstwo.

§ 13 1. Komendant zawodowej straży pożarnej (kierownik ochrony przeciwpożarowej) prowadzi na obszarze swego działania przeciwpożarową działalność zapobiegawczą oraz akcję ratowniczą w czasie pożaru.

2. Do zakresu działania komendanta zawodowej straży pożarnej (kierownika ochrony przeciwpożarowej należy w szczególności:

1) wprowadzanie w życie zakładowych regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych, wnioskowanie zmian i uzupełnień tych przepisów oraz nadzór nad ich stosowaniem,

2) nadzór fachowy nad pracą referentów przeciwpożarowych w jednostkach organizacyjnych (zakładach),

3) kontrola i analiza stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego, wydawanie zarządzeń lub opracowywanie wniosków pokontrolnych oraz czuwanie nad ich wykonaniem,

4) prowadzenie statystyki (ewidencji) pożarowej i analiza palności,

5) udział w dochodzeniach popożarowych,
6) wnioskowanie stanu liczebnego straży pożarnej, pogotowia i posterunków przeciwpożarowych oraz ich wyposażenia technicznego,
7) opracowywanie i bieżące aktualizowanie planu obrony na wypadek pożaru,
8) dowodzenie strażą pożarną,
9) kierowanie akcją ratowniczą w razie pożaru oraz udział w akcjach ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych i katastrof,
10) przystosowanie jednostki (zakładu) do potrzeb obrony Państwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz przygotowanie organów TOPL w zakresie przeciwpożarowym,
11) ustalanie potrzeb jednostki organizacyjnej (zakładu) oraz straży pożarnej w zakresie urządzeń przeciwpożarowych, sprzętu pożarniczego i pożarniczych środków transportowych, opracowywania w tym względzie wniosków do planów inwestycyjnych i zaopatrzenia oraz czuwanie nad realizacją przyjętych wniosków,
12) ewidencja sprzętu pożarniczego,
13) nadzór nad utrzymaniem (konserwacją) oraz sprawdzanie sprawności technicznej urządzeń przeciwpożarowych, środków łączności i alarmowania oraz sprzętu pożarniczego,
14) planowanie szkolenia pożarniczego, rekrutacje kandydatów na kursy szkolenia pożarniczego oraz czuwanie nad terminowym zgłaszaniem kandydatów na kursy,
15) doszkalanie pożarnicze członków straży pożarnej oraz ustalanie terminarza i prowadzenie ćwiczeń tej straży, jak również organizowanie wspólnych ćwiczeń ze strażami sąsiednich jednostek organizacyjnych (zakładów),
16) instruktaż przeciwpożarowy oraz przeszkalanie do akcji pomocniczej na wypadek pożaru, strażników ochrony kolei (straży przemysłowej) i pozostałych pracowników jednostki organizacyjnej (zakładu),
17) wnioskowanie w sprawie nadania stopni służbowych w Korpusie Technicznym Pożarnictwa,
18) wykonywanie innych zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej powierzonych przez kierownika jednostki organizacyjnej zakładu lub właściwy nadrzędny funkcyjny organ resortowej służby przeciwpożarowej.

3. Komendant zawodowej straży pożarnej (kierownik ochrony przeciwpożarowej) obszarem swego działania obejmuje — w zakresie zapobiegania pożarom i walki z pożarami, jednostkę organizacyjną (zakład) w której został powołany oraz inne jednostki (zakłady) przydzielone mu przez właściwy inspektorat ochrony przeciwpożarowej.

§ 14 1. Do zakresu działania referenta przeciwpożarowego należą sprawy ochrony przeciwpożarowej jednostki organizacyjnej (zakładu), a w szczególności:

1) czuwanie nad zapewnieniem w jednostce (zakładzie) warunków ochrony przeciwpożarowej w zakresie bezpieczeństwa osobistego ludzi oraz wymagań budowlanych, instalacyjnych, technologicznych i innych,
2) dopilnowanie zaopatrzenia jednostki (zakładu) w wodę oraz odpowiedni sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe jak również dopilnowanie konserwacji i wymiany tego sprzętu i urządzeń,
3) przeprowadzanie bądź organizowanie fachowej kontroli stanu ochrony przeciwpożarowej oraz sprawności technicznej sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych jednostki (zakładu),
4) pouczanie bądź organizowanie fachowego instruktażu załogi jednostki (zakładu) o sposobach i środkach zabezpieczenia przeciwpożarowego, o obchodzeniu się ze sprzętem i urządzeniami przeciwpożarowymi oraz o zachowaniu się w czasie pożaru,
5) kontrola wykonywania przez pracowników jednostki (zakładu) wyznaczonych do ochrony budynków i mienia jednostki (strażników, portierów itp) ich obowiązków służbowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
6) kontrola przestrzegania przez załogę jednostki (zakładu) lokalnych regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych,
7) zgłaszanie kierownikowi jednostki (zakładu):
   a) spostrzeżeń dotyczących braków i usterek w zabezpieczeniu przeciwpożarowym,
   b) wniosków w sprawie zmian lokalnych regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych,
   c) innych wniosków mających na celu zabezpieczenie przeciwpożarowe jednostki (zakładu).

2. Jeżeli budynki i inne obiekty jednostki organizacyjne (zakładu) objęte są fachowym nadzorem właściwych organów resortowej służby przeciwpożarowej, wówczas fachową kontrolę i instruktaż o którym mowa w ust. 1 pkt. pkt., 1, 3, 4 i 7 wykonują właściwe organa ochrony przeciwpożarowej, natomiast do zakresu działania referenta przeciwpożarowego należy:

1) kontrola przestrzegania przez pracowników jednostki (zakładu) miejscowych regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych oraz zarządzeń pokontrolnych właściwych organów ochrony przeciwpożarowej,
2) współdziałanie z właściwym dla danej jednostki (zakładu) organem ochrony przeciwpożarowej, w sprawach dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego w szczególności przez dopilnowanie:
   a) przeszkolenia załogi jednostki w zakresie przeciwpożarowym,
   b) terminowego (okresowego) sprawdzania stanu technicznego i sprawności działania urządzeń i sprzętu przeciwpożarowego jednostki,
   c) terminowego usuwania stwierdzonych braków i usterek w zakresie przeciwpożarowym,
3) określanie w porozumieniu z właściwym organem ochrony przeciwpożarowej, potrzeb w zakresie inwestycji i zaopatrzenia jednostki (zakładu) w urządzenia i sprzęt przeciwpożarowy,

4) kontrola wykonania przez pracowników jednostki (zakładu) wyznaczonych do ochrony budynków i mienia jednostki (strażników, portierów itp) ich obowiązków służbowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
5) zgłaszanie kierownikowi jednostki (zakładu) spostrzeżeń i wniosków mających na celu zabezpieczenie przeciwpożarowe jednostki.

§ 15 1. Zasady i tryb powoływania straży pożarnych w resorcie Komunikacji, ustalania etatów osobowych i sprzętu, jak również zasady organizacji i szczegółowy zakres działania tych straży określają odrębne przepisy.

2. Straż pożarna w jednostkach organizacyjnych resortu komunikacji podlega pod względem administracyjnym kierownikowi (zastępcy kierownika) jednostki, w zakresie spraw fachowych podlega funkcyjnie właściwemu nadrzędnemu organowi resortowej służby przeciwpożarowej, pod względem zaś służby operacyjno-bojowej podporządkowana jest właściwej terenowej komendzie straży pożarnych.

§ 16 1. Zadaniem pogotowia przeciwpożarowego jest utrzymanie bezpieczeństwa pożarowego na właściwym poziomie oraz gaszenie pożaru w zarodku.

2. Pogotowia przeciwpożarowe powołuje w miarę potrzeby, kierownik jednostki organizacyjnej spośród pracowników jednostki (ochotników lub wyznaczonych z urzędu), na wniosek zakładowego organu ochrony przeciwpożarowej.
Pogotowia powołuje się w szczególności w zakładach produkcyjnych (eksploatacyjnych) o znacznym zagrożeniu pożarowym.

3. Pogotowia przeciwpożarowe obszarem swego działania obejmują całą jednostkę organizacyjną lub jej niektóre komórki.

4. Pogotowie przeciwpożarowe składa się z:
— dowódcy pogotowia,
— zastępcy dowódcy pogotowia,
— pomocnika I,
— pomocnika II (łącznika).
Skład ilościowy pogotowia może być zwiększony w zależności od potrzeb lokalnych

5. Dowódca pogotowia:
1) współpracuje z kierownikiem jednostki (komórki) organizacyjnej w sprawach ochrony przeciwpożarowej, a szczególnie dba o przestrzeganie regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych, jest odpowiedzialny za czynności członków pogotowia, sprawdza przydatność sprzętu pożarniczego,
2) do czasu przybycia straży pożarnej kieruje akcją gaśniczą.

Zastępca dowódcy pogotowia:
1) wspólnie z dowódcą pogotowia pilnuje przestrzegania przepisów przeciwpożarowych przy produkcji (eksploatacji),
2) bierze udział w akcji gaśniczej.

Pomocnik I:
1) po skończeniu pracy sprawdza czy elektryczność we wszystkich instalacjach została wyłączona, czy ogień w piecach wygaszono, czy miejsca pracy pozostawiono w należytym porządku, bada gotowość sprzętu przeciwpożarowego,
2) bierze udział w akcji gaśniczej.

Pomocnik II (łącznik):
1) pilnuje, aby dostęp do sprzętu nie był zatarasowany,
2) zawiadamia o powstaniu pożaru jednostkę straży pożarnej, a z chwilą przybycia straży jest jej pilotem.

6. Regulamin pogotowia przeciwpożarowego, określający szczegółowo czynności pogotowia oraz podający ilość, rodzaj i rozmieszczenie sprzętu przeciwpożarowego na obszarze działania pogotowia, zatwierdza kierownik jednostki organizacyjnej, na wniosek zakładowego organu służby ochrony przeciwpożarowej.

III. Współdziałanie resortowej służby przeciwpożarowej z komendami straży pożarnych.

§ 17 1. W celu skoordynowania wykonawstwa zadań ochrony przeciwpożarowej resortowa służba ochrony przeciwpożarowej obowiązana jest do współdziałania z właściwymi rzeczowo i miejscowo komendami straży pożarnych.

2. W szczególności organa resortowej służby przeciwpożarowej w swoim zakresie działania:
1) współdziałają z właściwymi komendami straży pożarnych — przy ustalaniu planów jednolitej sieci straży pożarnych oraz lokalizacji odpowiednich jednostek taktycznych w zakładach pracy,
2) uczestniczą w opracowywaniu planów operacyjnych ochrony przeciwpożarowej,
3) uzgadniają plany obrony przeciwpożarowej obiektów resortu oraz zaznajamiają z planami obrony miast i osiedli,
4) uzgadniają plany przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego zakładów pracy resortu oraz współdziałają przy ustalaniu planów innych urządzeń przeciwpożarowych wspólnie użytkowanych,
5) zgłaszają swoje potrzeby do planów szkolenia pożarniczego prowadzonego przez komendę straży pożarnych,
6) biorą udział wraz ze strażami pożarnymi we wspólnych manewrach, zawodach, ćwiczeniach i innych formach szkolenia terenowego,
7) biorą udział w kontroli zakładów pracy resortu komunikacji, przeprowadzanej przez właściwe organy prezydiów rad narodowych, uprawnionych na podstawie osobnych przepisów prawnych,
8) uczestniczą w komisjach, konferencjach i naradach organizowanych przez komendy straży pożarnych w sprawach obrony przeciwpożarowej,
9) zgłaszają swoje potrzeby dotyczące uzupełnienia kadr, wyposażenia w sprzęt i urządzenia, zaopatrzenia w ogólnie obowiązujące przepisy, instrukcje itp., których realizacja należy do obowiązków komend straży pożarnych,

10) wymieniają z komendami straży pożarnych swoje doświadczenia oraz usprawnienia techniczne i organizacyjne w zakresie działalności zapobiegawczej i operacyjnej.

3. Właściwość rzeczową komend straży pożarnych określa się według zakresu działania, a właściwość miejscową — według obszaru działania.

§ 18 Główny Inspektorat Ochrony Przeciwpożarowej:

1) wprowadza w życie zarządzenia i wytyczne Komendanta Głównego Straży Pożarnych dotyczące całokształtu ochrony przeciwpożarowej oraz uzgadnia z Komendą Główną projekty ważniejszych zarządzeń i wytycznych własnych, a zwłaszcza:
   a) dotyczących zmian bądź stosowania nowych metod i środków w zapobieganiu pożarom w resorcie,
   b) regulaminów i instrukcji wprowadzających odstępstwa od norm i przepisów, o których mowa w pkt. 2;
2) otrzymuje z Komendy Głównej Straży Pożarnych ogólne wytyczne techniczno-organizacyjne dotyczące fachowego wykonywania zadań w zakresie zapobiegania pożarom i walki z pożarami oraz ogólnie obowiązujące normatywy i przepisy przeciwpożarowe.

§ 19 Obowiązki resortowej służby ochrony przeciwpożarowej w zakresie pełnienia służby operacyjnej określają przepisy wydane przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

IV. Przepisy końcowe

§ 20 Zmiany niniejszego zarządzenia w części dotyczącej organizacji wewnętrznej resortowej służby ochrony przeciwpożarowej oraz szczegółowego zakresu działania organów tej służby, nie mające charakteru zasadniczego, Minister Komunikacji wprowadza we własnym zakresie i zawiadamia o nich Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

§ 21 Szczegółowe wytyczne dotyczące wzajemnej współpracy organów resortowej służby przeciwpożarowej, jak również wyjaśniające w konkretnych przypadkach spornych zasięg działania poszczególnych organów resortowej służby przeciwpożarowej, jeżeli udzielenie takich wyjaśnień przekracza uprawnienia starszych inspektorów ochrony przeciwpożarowej, ustala Główny Inspektor Ochrony Przeciwpożarowej w oparciu o zasady określone w niniejszym zarządzeniu.

§ 22 Niniejsze zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Komunikacji oraz w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

§ 23 Traci moc zarządzenie nr 182 Ministra Komunikacji z dnia 3 sierpnia 1959 r. w sprawie organizacji i zakresu działania organów ochrony przeciwpożarowej w resorcie komunikacji (Biuletyn MK Nr 25, poz. 202) oraz § 4 zarządzenia nr 234 Ministra Komunikacji z dnia 5 października 1959 r. w sprawie uposażenia członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa zatrudnionych w resorcie komunikacji (Biuletyn MK Nr 35, poz. 281) i § 10 zarządzenia nr 364 Ministra Komunikacji z dnia 29 listopada 1960 r. w sprawie zasad wynagradzania członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa w Przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe" („Biuletyn MK Nr 62, poz. 402).

§ 24 Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 października 1961 r.

Minister
Spraw Wewnętrznych:
wz. *Z. Sznek*
Podsekretarz Stanu

Minister Komunikacji:
wz. *T. Bronowski*
Podsekretarz Stanu

12

ZARZĄDZENIE NR 270 MINISTRA KOMUNIKACJI

z dnia 22 września 1961 r.

w sprawie przeciwpożarowego zabezpieczenia jednostek organizacyjnych resortu komunikacji

(Dz. Urz. M. K. Nr 51, poz. 318)

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 1960 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 20, poz. 120) zarządza się, co następuje:

I. Postanowienia ogólne

§ 1 Wszystkie jednostki organizacyjne (zakłady) oraz wszyscy pracownicy resortu komunikacji obowiązani są brać udział w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu, stosownie do przepisów powołanej we wstępie ustawy oraz niniejszego zarządzenia.

II. Obowiązki jednostek organizacyjnych (zakładów)

§ 2 1. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych (zakładów) obowiązani są do zorganizowania, utrzymania i nadzorowania ochrony przeciwpożarowej w kierowanych przez nich jednostkach (zakładach) oraz do wykonywania i przestrzegania obowiązujących zarządzeń i przepisów w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, a w szczególności do:

1) zapewnienia odpowiednich warunków ochrony przeciwpożarowej jednostki (zakładu) w zakresie bezpieczeństwa osobistego ludzi oraz wymagań budowlanych, instalacyjnych, technologicznych i innych zapewniających bezpieczeństwo przeciwpożarowe,

2) zapewnienia w jednostce (zakładzie) warunków dla ewakuacji w razie pożaru ludzi, urzą-

dzeń i sprzętu znajdujących się w budynkach i pomieszczeniach,

3) zaopatrzenia jednostki (zakładu) w wodę, sprzęt i urządzenia gaśnicze oraz środki alarmowe, jak również do konserwacji i utrzymania tego sprzętu i urządzeń,

4) przygotowania planu obrony przeciwpożarowej oraz dostosowania regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych do potrzeb zakładu, szczególnie dla komórek produkcyjnych (eksploatacyjnych) i stanowisk roboczych pożarowo niebezpiecznych,

5) dopilnowania przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników zakładu:
   a) w zakresie wstępnym — nowoprzyjmowanych pracowników,
   b) w zakresie informacyjnym — wszystkich pracowników,

6) prowadzenia propagandy w zakresie ochrony przeciwpożarowej,

7) czuwania nad przestrzeganiem przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz wyciągania konsekwencji w stosunku do winnych nieprzestrzegania tych przepisów,

8) wprowadzania do planów odpowiednich środków finansowych i materiałowych, niezbędnych dla utrzymania ochrony przeciwpożarowej na właściwym poziomie oraz czuwania nad właściwym i terminowym ich wykorzystaniem,

9) wydawania zarządzeń w kierunku właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego w oparciu o wnioski:
   a) własnej służby ochrony przeciwpożarowej,
   b) komisji pożarowo-technicznej,
   c) przeciwpożarowych organów kontrolnych,

10) rozpatrywania na naradach jednostki (zakładu) stanu bezpieczeństwa pożarowego jednostki (zakładu) oraz realizowania podjętych wniosków.

2. Dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych (zakładów) działają w zakresie ochrony przeciwpożarowej przy pomocy fachowej właściwych organów resortowej służby przeciwpożarowej, odpowiedzialnych za wykonywanie zadań, określonych dla tych organów osobnymi przepisami, jak również przy pomocy komisji pożarowotechnicznych, o których mowa w § 7.

§ 3 Niezależnie od obowiązków w stosunku do kierowanego zakładu, wymienionych w § 2:

1) dyrektorzy (kierownicy) placówek naukowo-badawczych powinni:
   a) przy prowadzeniu prac badawczych uwzględniać wymagania bezpieczeństwa przeciwpożarowego, jak wrażliwość na temperatury, właściwości fizyko-chemiczne itp.,
   b) uzyskane w tym zakresie wyniki przekazywać głównemu Inspektorowi Ochrony Przeciwpożarowej oraz współpracującym biurom projektowym i konstrukcyjnym,

2) dyrektorzy (kierownicy) biur projektowych i konstrukcyjnych powinni czuwać nad tym, by:
   a) przy wykonywaniu projektów uwzględniane były potrzeby bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
   b) przy opracowywaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla obiektów przemysłowych, komunikacyjnych i użyteczności publicznej, sporządzono aneksy ochrony przeciwpożarowej uwzględniające wymagania bezpieczeństwa pożarowego, technologiczne, lokalizacyjne, budowlano-konstrukcyjne i instalacyjne,
   c) opracowania projektowe były uzgodnione z punktu widzenia potrzeb ochrony przeciwpożarowej z rzeczoznawcą wyznaczonym przez Komendanta Głównego Straży Pożarnych.

§ 4 Kierownicy komórek organizacyjnych, a zwłaszcza komórek produkcyjnych i eksploatacyjnych (wydziały, oddziały, warsztaty, laboratoria, magazyny itp.), oraz pracownicy nadzoru w tych komórkach obowiązani są:

1) znać przepisy przeciwpożarowe, a szczególnie dotyczące danego działu pracy, jak również kontrolować przestrzegania tych przepisów przez podległy personel,

2) dopilnować przeszkolenia przeciwpożarowego pracowników, a w szczególności zaznajamiać pracowników z zagrożeniem pożarowym występującym w danym dziale pracy, sposobami przeciwdziałania, rozmieszczeniem sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych oraz postępowaniem w przypadku powstania pożaru,

3) usuwać dostrzeżone lub wskazane niedociągnięcia mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,

4) występować do przełożonego z wnioskami o ukaranie winnych spowodowania zaniedbań, stwarzających możliwości powstania pożaru lub jego rozprzestrzeniania się,

5) organizować i nadzorować sprawność przeciwpożarowego pogotowia,

6) współpracować z komisją pożarowo-techniczną i zakładową służbą ochrony przeciwpożarowej oraz przedkładać im wnioski zmierzające w kierunku usprawnienia bezpieczeństwa pożarowego poszczególnych stanowisk pracy.

§ 5 1. Kierownicy administracyjno-gospodarczy we wszystkich jednostkach organizacyjnych (zakładach) są odpowiedzialni za stan bezpieczeństwa przeciwpożarowego budynków i pomieszczeń biurowych.

2. Do zakresu ich obowiązków należy w szczególności:
   1) utrzymanie budynków i pomieszczeń w należytym stanie pod względem bezpieczeństwa przeciwpożarowego, w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów i instrukcji,
   2) wyposażenie pomieszczeń w podręczny sprzęt przeciwpożarowy i środki gaśnicze oraz dopilnowanie utrzymania i konserwacji tego sprzętu,
   3) zaopatrzenie poszczególnych pomieszczeń w instrukcje przeciwpożarowe oraz instrukcje alarmowania straży pożarnej,
   4) kontrola przestrzegania przepisów i instrukcji przez wszystkich pracowników, a w przypadku stwierdzenia wykroczeń w tym zakresie

występowanie do kierownika jednostki (zakładu) z wnioskiem o ukaranie winnych.

3. Niezależnie od obowiązków, wymienionych w ust. 1, dyrektorzy (kierownicy) obowiązani są do wydania w obowiązującym trybie instrukcji alarmowania.

§ 6 1. Wszyscy pracownicy są obowiązani:

1) dbać o właściwy stan bezpieczeństwa pożarowego w zakładzie, a szczególnie na swoim stanowisku pracy,
2) znać i przestrzegać instrukcje przeciwpożarowe, sposoby alarmowania straży pożarnej oraz użytkowanie podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
3) usuwać niezwłocznie stwierdzone przyczyny mogące spowodować pożar oraz zgłaszać o tym właściwemu przełożonemu,
4) pełnić służbę w powołanych w zakładzie pogotowiach przeciwpożarowych,
5) odbyć przeszkolenie przeciwpożarowe,
6) brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru lub innej klęski żywiołowej bądź katastrofy, w myśl poleceń kierownika akcji ratowniczej.

2. Obowiązki dozorców, stróżów nocnych i portierów w zakresie ochrony przeciwpożarowej określają odrębne przepisy służbowe.

3. Współdziałanie Służby Ochrony Kolei i Straży Przemysłowej w zabezpieczeniu przeciwpożarowym zakładu odbywa się na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami.

§ 7 1. Dla oceny i podniesienia stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego w jednostce (zakładzie), dyrektorzy (kierownicy) powołują komisje pożarowo-techniczne w składzie:

1) przewodniczący — dyrektor (kierownik) jednostki lub wyznaczony przez niego przedstawiciel,
2) członkowie — przedstawiciele służby przeciwpożarowej, komórek: administracyjno-gospodarczej, technologicznej, mechanicznej, energetycznej i inwestycyjnej, służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przedstawiciel rady robotniczej lub rady zakładowej.

Skład komisji może być zwiększony lub zmniejszony w zależności od charakteru i potrzeb jednostki organizacyjnej (zakładu).

2. Komisja zbiera się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak jak dwa razy w roku, tj. w okresie wiosennym i jesiennym.

3. Komisja:

1) dokonuje kontroli wszystkich obiektów pod względem bezpieczeństwa pożarowego w zakresie:
   a) budowlanym, dróg ewakuacyjnych oraz dróg pożarowych,
   b) procesów technologiczno-produkcyjnych, instalacji i urządzeń technicznych,
   c) urządzeń gaśniczych, alarmowych i zaopatrzenia wodnego,
2) opiniuje projekty instrukcji i regulaminów przeciwpożarowych dla poszczególnych stanowisk pracy,
3) rozpatruje inne zagadnienia techniczno-pożarnicze na polecenie dyrektora (kierownika).

4. Z dokonanych kontroli komisja sporządza protokół i opracowuje wnioski dotyczące:

1) konieczności ¶ sposobów usunięcia stwierdzonych braków i usterek oraz przyczyn powodujących te braki (usterki),
2) aktualizacji planów obrony przeciwpożarowej obiektów oraz dotyczące usprawnień organizacji i wykonawstwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

Sprawdzenie wykonania zarządzeń pokontrolnych wydanych przez dyrektora (kierownika) na podstawie wniosków komisji należy do obowiązków zakładowego organu ochrony przeciwpożarowej.

§ 8 Zjednoczenia i centralne zarządy branżowe — w stosunku do nadzorowanych przedsiębiorstw, centralne zarządy służb kolejowych — w stosunku do kierowanych służb, dyrekcje okręgowe kolei państwowych i wojewódzkie zarządy dróg publicznych — w stosunku do podległych jednostek organizacyjnych oraz przedsiębiorstwa wielozakładowe i prowadzące — w stosunku do nadzorowanych zakładów, obowiązane są w zakresie swoich kompetencji, do:

1) stwarzania należytych warunków dla przeciwpożarowego zabezpieczenia majątku i prawidłowej działalności ochrony przeciwpożarowej w nadzorowanych jednostkach organizacyjnych (zakładach),
2) zapewnienia w planach i budżetach środków finansowych i materiałowych niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania ochrony przeciwpożarowej w jednostkach (zakładach),
3) prowadzenia nadzoru nad wykonaniem zadań, planów i preliminarzy budżetowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z przepisami.

III. Postanowienia końcowe

§ 9 Urządzenia przeciwpożarowe, sprzęt pożarniczy, pomieszczenia tego sprzętu, pożarnicze środki transportowe oraz środki łączności i alarmowania, mogą być używane tylko do celów szkoleniowych służby ochrony przeciwpożarowej, dla zapobiegania pożarom i walki z pożarami, do akcji ratowniczej w czasie klęsk żywiołowych i katastrof oraz dla usuwania skutków pożarów, klęsk żywiołowych i katastrof.

§ 10 Wszystkie komórki organizacyjne w jednostkach organizacyjnych (zakładach) resortu obowiązane są w swoim zakresie działania do współpracy z właściwymi organami resortowej służby przeciwpożarowej, w celu zapewnienia ochrony przeciwpożarowej tych jednostek (zakładów).

§ 11 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1961 r.

Minister Komunikacji:
wz. *T. Bronowski*
Podsekretarz Stanu

Wojsk. Zakł. Graf. Zam. 1895 z dnia 4.IV.63 r. — L-80.